

**MINISTERIE VAN SOCIALE ZAKEN
EN WERKGELEGENHEID**

BESLUIT VAN DE MINISTER VAN SOCIALE ZAKEN EN
WERKGELEGENHEID VAN 7 NOVEMBER 2003 TOT
ALGEMEEN VERBINDENDVERKLARING VAN BEPALINGEN
VAN DE COLLECTIEVE ARBEIDSOVEREENKOMST
BETREFFENDE DE LOON- EN ARBEIDSVORWAARDEN VOOR
HET PERSONEEL WERKZAAM IN DE WATERBOUW

AI Nr. 10016

Bijvoegsel Stcrt. d.d. 12-11-2003, nr. 219

De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid;

Gelezen het verzoek van Partijen CAO Waterbouw namens de partijen bij bovengenoemde collectieve arbeidsovereenkomst, strekkende tot algemeen verbindendverklaring van bepalingen van deze collectieve arbeidsovereenkomst;

Partij te ener zijde: Vereniging van Waterbouwers in Bagger-, Kust- en Oeverwerken (VBKO);

Partijen te anderzijde: FNV Bouw en Hout- en Bouwbond CNV.

Gelet op de artikelen 2, 4 en 5 van de Wet op het algemeen verbindend en het onverbindend verklaren van bepalingen van collectieve arbeidsovereenkomsten;

Besluit:

Dictum I

Verklaart algemeen verbindend de navolgende bepalingen van bovengenoemde collectieve arbeidsovereenkomst, zulks met inachtneming van hetgeen in de dicta II, III, IV, V en VI is bepaald:

Artikel 1

Definities

A. Onder deze collectieve arbeidsovereenkomst (nader ook genoemd, „deze overeenkomst”) wordt verstaan de mantelovereenkomst tezamen met de daarbij behorende bijlagen en reglementen.

- B. Onder „werkgever” wordt verstaan de natuurlijke of rechtspersoon, wiens onderneming geheel of ten dele valt binnen de werkingssfeer van deze overeenkomst, als omschreven in artikel 2, en in wiens onderneming werknemers werkzaam zijn.
- C. Onder „werknemer” wordt verstaan degene, die in dienst van een onderneming of een deel van een onderneming, vallende onder de werkingssfeer van deze overeenkomst als omschreven in artikel 2, werkzaam is en voor zover voor hem of haar in deze overeenkomst een basisloon is bepaald of bepaald kan worden op grond van artikel 12 en 13.

Artikel 1A

Sociale Fondsen en premieverplichtingen

1. Er is een CAO inzake de bedrijfstakeigen regelingen voor de Waterbouw (CAO BTER).
2. In deze CAO BTER worden nadere regels gesteld ten aanzien van de uitvoering van regelingen van de volgende stichtingen:
  - de Stichting Vakantiefonds Waterbouw
  - de Stichting Opleidings- en Ontwikkelingsfonds Waterbouw
  - de Stichting Aanvullingsregelingen Waterbouw
  - de Stichting Vervroegde Uittreding Waterbouw

Artikel 2

Werkingsfeer

- A. Naar de aard van het werk
Ondernemingen, die baggermaterieel exploiteren en/of bagger- en bijkomende werken aannemen of uitvoeren en/of zich bezighouden met het daarbij betrokken natte transport, de werkzaamheden op het natte stort, de baggerwerkzaamheden voor kabel- en zinkersleuven alsmede het baggeren en/of zuigen en/of opspuiten en/of verplaatsen en/of winnen van materialen voor industriële of andere doeleinden (daaronder begrepen natte zandwinning) dan wel voor het aanleggen, verbeteren en onderhouden van waterkeringen, water-, spoor-, rij- of wandelwegen, havens, grondwerken en terreinen voor industrie, recreatie en burgerlijke- en utiliteitsbouw.
- B. Naar de plaats van het werk
De bepalingen van deze overeenkomst zijn slechts van toepassing op ondernemingen en werknemers voor zover zij betrokken zijn bij de in lid A. genoemde werkzaamheden, wanneer deze worden uitgevoerd binnen Nederland en het gedeelte van het continentale plat waarover Nederland soevereine rechten heeft.

Waterbouw 2003
Verbindendverklaring CAO-bepalingen

- C. Samengestelde ondernemingen
Ingeval in een samengestelde onderneming naast het waterbouw-/baggerbedrijf als bedoeld in de leden A. en B. tevens het bouwbedrijf wordt uitgeoefend en de productie van het waterbouw-/baggerbedrijf overheerst, dan geldt deze overeenkomst. De overheersende productie wordt bepaald door vergelijking van de in de productie verloonde bedragen.
- D. Afzonderlijke afdeling
Ingeval in een afzonderlijke afdeling van een onderneming zich een situatie voordoet als beschreven in lid C. dan is de onder C. bepaalde werkingssfeer op die afdeling van toepassing.

Artikel 5

Verplichting van de werknemers

- A. De werknemer is verplicht de hem of haar door of vanwege de werkgever in het kader van zijn functie en in bijzondere omstandigheden redelijkerwijs opgedragen werkzaamheden naar beste kunnen te verrichten.
- B. De werknemer is verplicht de eigendommen van de werkgever en aan diens bedrijf door derden toevertrouwde goederen met grote zorgvuldigheid te behandelen en beschadiging of vermissing dezer eigendommen en goederen onmiddellijk te melden aan de werkgever.

Artikel 6

Collegiale uitlening en inlening van werknemers

- A. De werkgever is bevoegd een werknemer uit te lenen voor werkzaamheden binnen Nederland en het gedeelte van het continentale plat, waarover Nederland soevereine rechten heeft, ter gelegenheid van verhuur van materieel of wegens deelneming van de werkgever in een combinatie. In alle andere gevallen mag uitlening alleen geschieden met instemming van de werknemer.
- B. Bij uitlening is de werkgever verplicht van de inlener te bedingen, dat de inlener ten behoeve van de aldus door hem of haar ingeleende werknemers deze overeenkomst volledig zal toepassen.

- C. Bij uitlening blijft de uitlenende werkgever aansprakelijk voor de juiste toepassing van deze overeenkomst en de daaruit voortvloeiende verplichtingen.
- D. Indien een werknemer wordt uitgeleend, blijft het dienstverband met de uitlenende werkgever gehandhaafd. Voornoemde werkgever is te allen tijde bevoegd de uitlening te beëindigen. De inlenende werkgever is niet bevoegd enige handeling te verrichten, die betrekking heeft op het eindigen van de individuele arbeidsovereenkomst van de aan hem uitgeleende werknemer.
- E. Op ingeleende werknemers is deze overeenkomst van toepassing.
- F. Ongeacht de bepalingen van dit artikel blijven de wettelijke voorschriften ten aanzien van de inlening respectievelijk uitlening van arbeidskrachten onverkort van toepassing.

Artikel 7

Sterkte en samenstelling van de bemanning op het materieel

- A. Op een schip of werktuig is de kapitein c.q. de molenbaas c.q. de zuigerbaas de eerst verantwoordelijke functionaris.
- B. Bij de vaststelling van de sterkte van de basisbemanning wordt rekening gehouden met de veiligheid van de werknemer, de werk- en/of weersomstandigheden, het behoud van het werktuig en de technische en economische mogelijkheden van het materieel.
- C. De vaststelling van deze sterkte van de basisbemanning geschiedt in goed overleg tussen enerzijds de werkgever en anderzijds de kapitein c.q. molenbaas c.q. zuigerbaas en de eerste machinist.

Artikel 8

Betaling van het loon

- A. Op de betaaldag zal de werkgever het loon van de werknemer uitbetalen. Dit geldt ook voor het geval de werknemer op een andere dan de betaaldag is ontslagen of zelf ontslag heeft genomen. Het loon wordt wekelijks uitbetaald, echter met inachtneming van de leden B., C. en D. van dit artikel.
- B. Het invoeren van één tot en met maximaal vijf pendagen wordt aan het oordeel van de werkgever overgelaten. Indien echter méér dan twee pendagen zijn ingevoerd, is de werkgever verplicht op de wekelijkse betaaldag een voorschot te verstrekken, dat tenminste gelijk is aan het over de gewerkte dagen verschuldigde netto basisloon. Het

Waterbouw 2003
Verbindendverklaring CAO-bepalingen

---

is de werkgever niet toegestaan genoemd voorschot geheel of gedeeltelijk in mindering te brengen op volgende uitbetalingen. Bij beëindiging van het dienstverband zal eerdergenoemd voorschot met het laatste loon worden verrekend.

- C. De werkgever is bevoegd de betaling van een gedeelte van het in een bepaalde week verdiende loon te verschuiven naar de eerstvolgende betaaldag, met dien verstande, dat dan op de normale betaaldag van die bepaalde week tenminste het over de gewerkte dagen verschuldigde basisloon moet worden uitbetaald.
- D. De werkgever is tevens bevoegd het loon over een periode van een maand, dan wel vier weken te berekenen en het basisloon alsmede de dienstentoeslag, ten laatste in de week volgende op die periode uit te betalen. De overige beloningscomponenten dienen in dit geval uiterlijk één maand, respectievelijk vier weken, volgend op die periode te worden uit betaald.
Ingeval een werkgever overschakelt van een beloning op wekelijkse basis naar een beloning op maandelijkse respectievelijk vierwekelijkse basis, dient die werkgever gedurende een overgangperiode van drie maanden een overgangsregeling te treffen. Deze overgangsregeling dient te waarborgen dat betreffende medewerkers gedurende de overgangperiode geleidelijk kunnen gewennen aan de nieuwe betalingswijze.
- E. Bij de betaling van het loon aan de werknemer zal een schriftelijke specificatie worden gevoegd van:
  - a. Het brutoloon, gespecificeerd als volgt: basisloon, dienstentoeslag, eventuele overuren, eventuele wachtvergoedingen, belastbare deel dagrechtwaarde, eventuele vergoedingen en/of toeslagen enz.;
  - b. de inhoudingen ingevolge: loonheffing, (bedrijfs)pensioen, VUT, en andere bedrijfseigen regelingen alsmede het door de werknemer verschuldigde aandeel in de premie der sociale verzekeringswetten;
  - c. dagrechtwaarden.
- F. Het herhaaldelijk niet betalen van het volledige loon en/of het niet verstrekken van de dagrechtwaarden op de betaaldag, in acht genomen het bepaalde in de leden B., C. en D. van dit artikel, kan voor de werknemer opleveren een dringende reden tot onmiddellijke beëindiging van het dienstverband als bedoeld in artikel 7:679 van het Burgerlijk Wetboek.

Artikel 9

Beloning

- B. De dienstentoeslag bedraagt 6% van het basisweekloon.
- C. Het basisweekloon wordt verkregen door het uurloon kolom A van de betreffende groep te vermenigvuldigen met het aantal uren van de gemiddelde basiswerkweek conform artikel 18.
In de basisweeklonen zijn ten volle begrepen alle vergoedingen voor reistijd woonwerk verkeer en reistijd op het werk, met uitzondering van het in artikel 15 bepaalde.

Artikel 10

Loonsverhoging, Indexering en Eenmalige uitkering

- A. Structurele loonsverhogingen 2003
  - 1. Per 1 april 2003 worden de lonen verhoogd met 0,25%.
  - 2. Per 1 juli 2003 en per 31 december 2003 worden de lonen verhoogd met de procentuele stijging van de Consumentenprijsindex CBS (reeks alle huishoudens, afgeleid) van respectievelijk
    - april 2003 ten opzichte van oktober 2002
    - oktober 2003 ten opzichte van april 2003De indexering zal maximaal 2,25% bedragen.
- B. Wijzigingen in de lonen worden doorgevoerd in de eerste volle loonweek na genoemde wijzigingsdata tenzij de wijzigingsdatum valt op een maandag.

Artikel 11

Lonen voor jeugdigen

Aan een werknemer beneden de leeftijd van 21 jaar worden de volgende percentages van de in bijlage III genoemde lonen van een volwassen werknemer in groep I betaald:

Leeftijd	zonder of in vakopleiding	met vakopleiding
16 jaar	50%	55%
17 jaar	57,5%	65%
18 jaar	68,75%	75%
19 jaar	80%	85%
20 jaar	90%	95%

Waterbouw 2003
Verbindendverklaring CAO-bepalingen

Aan de werknemer die voor het eerst in de bedrijfstak werkzaam is en geen vakopleiding volgt wordt gedurende maximaal één jaar een loon betaald op basis van de hierboven genoemde percentages van het loon van een volwassen werknemer in groep 0.

Artikel 12

Functies

Ten aanzien van de bepaling van het basisloon geldt tot en met 31 december 2003 onderstaande functie-indeling.

Groep 0

Een werknemer met minder dan een jaar werkervaring in de bedrijfstak die na 1 april 1995 in de bedrijfstak in dienst treedt. Na één jaar werkervaring wordt deze werknemer ingedeeld in de groep behorend bij zijn of haar functie.

Groep I

- a. dekknecht
- b. bakschipper op gesleepte bak
- c. dekknecht/kok, verzorging tot en met vijf personen
- d. bediende/hulpkok

Groep II

- a. bevaren dekknecht
- b. bevaren bakschipper op gesleepte bak
- c. bevaren dekknecht/kok, verzorging tot en met 5 personen
- d. kok, verzorging tot en met 10 personen
- e. 3^e machinist op sleehopperzuigers met een laadruiminhoud van 1.000 m³ of meer of op zuigers met een vermogen van 3.000 IPK of meer op grondpomp(en) plus cutter

Groep III

- a. kok, verzorging 11 tot en met 20 personen
- b. achterman
- c. stortwerker op natte stort

Groep IV

- a. 2^e molenbaas op baggermolen met een emmerinhoud kleiner dan 399 liter
- b. 2^e zuigerbaas op zuiger met een vermogen kleiner dan 999 IPK op grondpomp(en) plus cutter

- c. 2^e machinist op zuiger met een vermogen kleiner dan 999 IPK op grondpomp(en) plus cutter
- d. assistent-schipper M.S.B.-opleiding
- e. assistent scheepselektricien/elektronicamonteur

Groep V

- a. 2^e molenbaas op baggermolen met een emmerinhoud van 400 tot en met 599 liter
- b. 2^e machinist op baggermolen met een emmerinhoud van 400 tot en met 599 liter
- c. 2^e zuigerbaas op zuiger met een vermogen van 1.000 tot en met 1.999 IPK op grondpomp(en) plus cutter
- d. 2^e machinist op zuiger met een vermogen van 1.000 tot en met 1.999 IPK op grondpomp(en) plus cutter
- e. machinist waterpomp voor natte stort
- f. chauffeur/stortwerker
- g. machinist/stortwerker
- h. 2^e kok sleephopperzuiger
- i. kok, verzorging 21 tot en met 30 personen
- j. stuurman/motordrijver op zelfvarende onderlosser of elevatorbak met een laadruiminhoud kleiner dan 1.000 m³
- k. stuurman/motordrijver op sleep-/duwboot of vlet
- l. rijswerker
- m. steenzetter

Groep VI

- a. 2^e molenbaas op een baggermolen met een emmerinhoud van 600 tot en met 799 liter
- b. 2^e machinist op baggermolen met een emmerinhoud van 600 tot en met 799 liter
- c. 2^e zuigerbaas op zuiger met een vermogen van 2.000 tot en met 2.999 IPK op grondpomp(en) plus cutter
- d. 2^e machinist op zuiger met een vermogen van 2.000 tot en met 2.999 IPK op grondpomp(en) plus cutter
- e. bootsman op sleephopperzuiger met een laadruiminhoud kleiner dan 1.000 m³, of op steenstortvaartuig, of op blokkenvaartuig
- f. 2^e stuurman op sleephopperzuiger met een laadruiminhoud kleiner dan 1.000 m³
- g. pijpenman op sleephopperzuiger met een laadruiminhoud kleiner dan 1.000 m³
- h. stuurman/motordrijver op een zelfvarende onderlosser of elevatorbak met een laadruiminhoud van 1.000 m³ of meer
- i. stuurman op sleep-/duwboot of vlet
- j. 2^e stuurman op steenstortvaartuig
- k. 2^e machinist op steenstortvaartuig

Waterbouw 2003
Verbindendverklaring CAO-bepalingen

Groep VII

- a. 2^e molenbaas op baggermolen met een emmerinhoud van 800 liter of meer
- b. 2^e machinist op baggermolen met een emmerinhoud van 800 liter of meer
- c. 2^e zuigerbaas op zuiger met een vermogen van 3.000 IPK of meer op grondpomp(en) plus cutter
- d. 2^e machinist op zuiger met een vermogen van 3.000 IPK of meer op grondpomp(en) plus cutter
- e. 2^e stuurman op sleephopperzuiger met een laadruiminhoud van 1.000 m³ of meer
- f. 2^e machinist op sleephopperzuiger met een laadruiminhoud van 1.000 m³ of meer
- g. bootsman op sleephopperzuiger met een laadruiminhoud van 1.000 m³ of meer
- h. zelfstandige lasser/bankwerker op sleephopperzuiger met laadruiminhoud van 1.000 m³ of meer
- i. pijpenman op sleephopperzuiger met een laadruiminhoud van 1.000 m³ of meer
- j. 1^e kok sleephopperzuiger
- k. kok, verzorging van 31 personen of meer
- l. stortbaas op natte stort
- m. schipper op sleep-/duwboot of vlet met een vermogen kleiner dan 299 IPK
- n. schipper op drijvende kraan met een vermogen kleiner dan 50 ton-meter
- o. machinist op tussenstation met een vermogen kleiner dan 999 IPK
- p. 2^e bestuurder dieplepel

Groep VIII

- a. 1^e molenbaas op baggermolen met een emmerinhoud kleiner dan 399 liter
- b. 1^e zuigerbaas op zuiger met een vermogen kleiner dan 999 IPK op grondpomp(en) plus cutter
- c. 1^e machinist op baggermolen met een emmerinhoud kleiner dan 399 liter
- d. 1^e machinist op zuiger met een vermogen kleiner dan 999 IPK op grondpomp(en) plus cutter
- e. schipper op sleepboot met een vermogen van 300 tot en met 499 IPK
- f. machinist op sleep-/duwboot of vlet met een vermogen van 500 IPK of meer

- g. kraandrijver op drijvende kraan met een vermogen kleiner dan 50 tonmeter
- h. schipper op drijvende kraan met een vermogen van 50 tonmeter of meer
- i. scheepselektricien/elektronicamonteur
- j. machinist op tussenstation met een vermogen van 1.000 tot en met 1.999 IPK

Groep IX

- a. 1^e molenbaas op baggermolen met een emmerinhoud van 400 tot en met 599 liter
- b. 1^e zuigerbaas op zuiger met een vermogen van 1.000 tot en met 1.999 IPK op grondpomp(en) plus cutter
- c. 1^e machinist op baggermolen met een emmerinhoud van 400 tot en met 599 liter
- d. 1^e machinist op zuiger met een vermogen van 1.000 tot en met 1.999 IPK op grondpomp(en) plus cutter
- e. schipper op zelfvarende onderlosser of elevatorbak met een vermogen van 300 IPK of meer op de hoofdmotor en een laadruiminhoud kleiner dan 1.000 m³
- f. schipper op sleep-/duwboot of vlet met een vermogen van 500 tot en met 999 IPK
- g. kraandrijver op drijvende kraan met een vermogen van 50 tonmeter of meer
- h. 1^e stuurman op steenstortvaartuig
- i. 1^e machinist op steenstortvaartuig
- j. machinist op tussenstation met een vermogen van 2.000 tot en met 2.999 IPK
- k. monteur dieplepel
- i. schipper op afvierpontoon
- m. machinist op afvierpontoon

Groep X

- a. 1^e molenbaas op baggermolen met een emmerinhoud van 600 tot en met 799 liter
- b. 1^e zuigerbaas op zuiger met een vermogen van 2.000 tot en met 2.999 IPK op grondpomp(en) plus cutter
- c. 1^e machinist op baggermolen met een emmerinhoud van 600 tot en met 799 liter
- d. 1^e machinist op zuiger met een vermogen van 2.000 tot en met 2.999 IPK op grondpomp(en) plus cutter
- e. kapitein op sleehopperzuiger met een laadruiminhoud kleiner dan 1.000 m³
- f. schipper op een zelfvarende onderlosser of elevatorbak met een vermogen van 300 IPK of meer op de hoofdmotor en bovendien een laadruiminhoud van 1.000 m³ of meer
- g. 1^e machinist op sleehopperzuiger met een laadruiminhoud kleiner dan 1.000 m³

Waterbouw 2003
Verbindendverklaring CAO-bepalingen

- h. zuigerbaas (chef pijpenman) op sleephopperzuiger (indien deze functie aanwezig is)
- i. kapitein op steenstortvaartuig
- j. machinist op tussenstation met een vermogen van 3.000 IPK of meer
- k. senior scheepselektricien/elektronicamonteur
- l. schipper op sleep-/duwboot of vlet met een vermogen van 1000 IPK of meer
- m. 1^e bestuurder dieplepel

Groep XI

- a. 1^e molenbaas op baggermolen met een emmerinhoud van 800 liter of meer
- b. 1^e zuigerbaas op zuiger met een vermogen van 3.000 IPK of meer op de grondpomp(en) plus cutter
- c. 1^e machinist op baggermolen met een emmerinhoud van 800 liter of meer
- d. 1^e machinist op zuiger met een vermogen van 3.000 IPK of meer op grondpomp(en) plus cutter.

Groep XII

- a. 1^e stuurman op sleephopperzuiger met een laadruiminhoud van 1000 m³ of meer
- b. 1^e machinist op sleephopperzuiger met een laadruiminhoud van 1.000 m³ of meer
- c. hoofdschipper op zuiger met een vermogen van 3.000 IPK of meer op grondpomp(en) plus cutter
- d. hoofdmachinist op zuiger met een vermogen van 3.000 IPK of meer op grondpomp(en) plus cutter
- e. scheepselektronicus

Groep XIII

- a. kapitein op sleephopperzuiger met een laadruiminhoud van 1.000 m³ of meer
- b. hoofdwerktuigkundige op sleephopperzuiger met een laadruiminhoud van 1.000 m³ of meer.

B. Bij de beoordeling in welke functiegroep een werknemer geplaatst dient te worden, werkzaam op een bodem- of bakkenzuiger welke voorzien is van een jetcppmotor, die dezelfde functie vervult als de cuttermotor, dient het vermogen van de jetcppmotor in IPK bij het vermogen van de grondpomp(en) in IPK opgeteld te worden.

- C. Ten aanzien van de plaatsing van dekknecht c.q. bakschipper in groep I dan wel in groep II geldt het volgende:
1. Bakschippers en dekknechten van 21 jaar en ouder en in het bezit van het diploma leerlingstelsel baggerbedrijf worden in groep II geplaatst.
  2. Bakschippers en dekknechten van 23 jaar en ouder, die in het bezit zijn van het door partijen bij de CAO ingestelde praktijkdiploma, worden ook in groep II geplaatst.
De praktijktest voor het behalen van dit diploma kan echter eerst worden afgelegd nadat men gedurende twee jaar in het baggerbedrijf werkzaam is geweest.
  3. Ongeacht het bepaalde in de leden 1. en 2. heeft de werkgever de bevoegdheid een dekknecht of bakschipper in groep II te plaatsen, indien daartoe naar het oordeel van de werkgever gezien vakbekwaamheid, ervaring en verantwoordelijkheid aanleiding is.
- D. De werkgever is bevoegd voor de functies, genoemd in de groepen X, XI, XII en XIII een hoger basisloon vast te stellen. De van de basislonen afgeleide bedragen en de dagrechtwaarden zullen in zo'n geval overeenkomstig worden verhoogd.
- E. De werkgever is bevoegd met de werknemers van groep XIb. en d., XIIb. en XIIIa. en b. een afwijkende arbeidsovereenkomst af te sluiten, waarbij de arbeidsvoorwaarden en sociale voorzieningen tenminste van gelijke strekking moeten zijn als die behorend bij hun indeling in de functielijst.

Artikel 13

Niet met name genoemde functies

- A. Ten aanzien van functies, die niet met name zijn genoemd in het voorgaande artikel, zal voor de beloning zoveel mogelijk aansluiting worden gezocht bij een functie die naar de aard van de werkzaamheden en de omstandigheden waaronder de werkzaamheden worden verricht, in overwegende mate overeenkomt met een functie, die in het voorgaande artikel is genoemd. De werknemer wordt dan ingedeeld in de daarvoor geldende groep.
- B. Indien een overeenkomstige functie niet in deze CAO is te vinden, wordt de aansluiting gezocht bij een functie in de CAO van een relevante andere bedrijfstak.

Artikel 14

Tewerkstelling in een andere functie

- A. Indien een werknemer voor een korte periode wordt tewerkgesteld in een hogere functie, zijn de loonen arbeidsvoorwaarden van toepassing, die voor die hogere functie gelden, over de gehele periode van vervanging, mits deze tewerkstelling aaneengesloten een werkweek of meer heeft geduurd. Na een tijdelijke tewerkstelling in een hogere functie, waar dan ook in eigen bedrijf vervuld, die langer dan 6 maanden heeft geduurd, kan de werknemer voor wat loon- en arbeidsvoorwaarden betreft niet meer worden teruggeplaatst naar een lagere functiegroep dan die gedurende die 6 maanden van toepassing was. Voor de toepassing van de termijn van 6 maanden, worden onderbrekingen van deze termijn, korter dan 3 maanden, buiten beschouwing gelaten.
- B. Tewerkstelling in een lagere functie zal slechts voor tijdelijk plaatsvinden en met behoud van de loon- en arbeidsvoorwaarden, die voor de desbetreffende werknemer gedurende de laatste vier weken van toepassing waren.

Artikel 15

Beloning in bijzondere situaties

- A. Aan personeel, dat dienst doet op werktuigen, die zijn opgelegd aan een opslagplaats, voor reparatie aan een scheepswerf verblijven of zijn stilgelegd (om een andere reden dan tengevolge van vorst), dan wel voor personeel, dat in een daarmee vergelijkbare situatie verkeert, wordt het basisweekloon en de daarbij behorende dienstentoeslag betaald.
- B. Reiskosten, voedingstoeslag, wachtvergoeding alsmede uitrustings- toeslag en de dagrechtwaarden zullen, indien toepasselijk, in de onder lid A. van dit artikel genoemde gevallen daarenboven worden betaald.
- C. De werknemer heeft recht op een dienstentoeslag. Hiervan is uitgezonderd de werknemer die geen functie uitoefent aan boord van een werktuig en wiens functie conform artikel 13 is ingedeeld. De dienstentoeslag dient boven het basisloon te worden betaald.

De dienstentoeslag bedraagt 6%.
De dienstentoeslag is bij de bepaling van de dagrechtwaarde reeds meegeteld.

Artikel 16

Toeslagen en vergoedingen

- A. Als voedingstoeslag zal een bedrag van € 12,73 per dag worden betaald, doch niet aan die werknemers die in de plaats van hun woning zijn tewerkgesteld of die als regel iedere avond naar huis gaan, tenzij de werknemer een uur of meer nodig heeft voor het afleggen van de afstand van huis tot plaats van werken en hij/zij later dan 19.00 uur thuiskomt.
- B. Voor noodzakelijk gebruik door de werknemer van zijn eigen uitrusting zal een bedrag van € 1,62 per dag worden betaald. In het geval de werkgever een pakket persoonlijke beschermingsmiddelen aan de werknemer verstrekt, zal geen uitrustingstoeslag worden uitgekeerd.
- C. De vergoedingen, genoemd onder A. en B., zullen slechts worden gegeven over dagen, waarop de werknemer arbeid heeft verricht. Wachtendoen geldt in dit verband als arbeid.
- E. Voor stortpersoneel is lid A van dit artikel niet van toepassing. De werkgever zal aan deze categorie werknemers indien zij wekelijks naar huis reizen, op kosten van de werkgever een behoorlijke voeding en logies verstrekken. De logiesfaciliteiten zullen in alle gevallen voldoen aan Nederlandse eisen op het gebied van comfort, hygiëne, verlichting, verwarming en geluidsisolatie.

Artikel 17

E.H.B.O.-diploma, BHV-diploma

- A. Een werknemer die in het bezit is van een geldig E.H.B.O.-diploma en regelmatig de vereiste herhalingscursussen volgt, ontvangt in de laatste betalingsperiode van elk jaar een brutovergoeding van € 191,00 over dat jaar.
Een werknemer die door de werkgever is verzocht een door het SFOB georganiseerde cursus Bedrijfshulpverlening te volgen en het daaraan verbonden diploma heeft behaald, ontvangt in de laatste betalingsperiode van elk jaar een BHV-vergoeding van € 238,00 bruto. Ingeval een werknemer zowel in aanmerking komt voor een E.H.B.O.-vergoeding als een BHV-vergoeding, zal uitsluitend de BHV-vergoeding worden toegekend.

De in dit lid genoemde vergoedingen worden uitgekeerd door de

Waterbouw 2003
Verbindendverklaring CAO-bepalingen

Stichting Fonds ten behoeve van de Financiering van de Opleidingen in het Baggerbedrijf (SFOB), dan wel door haar eventuele rechtsopvolger.

- B. Onder werknemer wordt ten deze mede verstaan personen die een WW-, vorstverlet- of ziektebewijstuitkering krijgen mits deze niet langer heeft geduurd dan een vol jaar en deze personen tevoren werknemer waren in de zin van artikel 1. lid C. van deze CAO. Als peildatum geldt 31 maart van elk jaar.

Artikel 18

Arbeidsduur

De individuele, gemiddelde basiswerkweek bedraagt 36 uur. Een verzoek van de werknemer om zijn of haar arbeidsduur aan te passen wordt door de werkgever gehonoreerd overeenkomstig de WAA (de Wet Aanpassing Arbeidsduur) tenzij zwaarwegende bedrijfsbelangen zich daartegen verzetten.

Artikel 18A

Seniorenbeleid

- A. De werkgever heeft de inspanningsverplichting te stimuleren dat werknemers van 55 jaar of ouder, zoveel mogelijk worden ontzien voor wat betreft nachtarbeid en overwerk. Een en ander voorzover de betrokken werknemer dat wenselijk acht. Tevens zal de werkgever stimuleren om waar dat wenselijk en mogelijk is oudere werknemers aan te wijzen ten behoeve van de begeleiding van nieuwe werknemers.
- B. Werknemers van 40 jaar of ouder hebben het recht om tweejaarlijks medisch gekeurd te worden.
- C. Werknemers van 50 jaar of ouder hebben het recht om jaarlijks medisch gekeurd te worden

Artikel 19

Werken in dagdienst

- B. Bij een vierdaagse c.q. vijfdaagse werkweek valt de normale werk-

tijd tussen 06.00 en 18.00 uur. Het personeel schaft afwisselend gedurende één uur per dag tussen 11.00 en 14.00 uur. Het materieel draait door tijdens deze schaftperiode. De vergoeding voor dit door-draaien is in het basisloon begrepen.

- C. Voor gevallen, waarin het vervoer van winplaats tot de plaats van verwerking meer dan twee uur vordert, kan de werktijd, genoemd in lid B., worden verschoven, doch slechts zo, dat niet voor 05.00 uur, noch ná 21.00 uur mag worden gewerkt. Van een verschuiving van de tijden, waarbinnen wordt gewerkt, moet tijdig aan de betrokken werknemers bij de overeenkomst mededeling worden gedaan.
- D. Aan werknemers, die dagdienst verrichten, wordt het basisloon en de daarbij behorende diensttoeslag betaald.
- E. Voor getijdewerk kunnen de tijdstippen van begin en einde van de werktijd aan de eisen, welke het getij aan het werk stelt, worden aangepast, echter op voorwaarde, dat niet langer dan 36 uur per werknemer per week mag worden gewerkt. Aan de werknemer zal dan over elke volle loonweek een toeslag van 9% worden betaald op het voor hem of haar geldende basisweekloon.
- F. In weken dat reparatie van het schip plaatsvindt aan een scheepswerf kunnen de werktijden worden aangepast aan die van de scheepswerf.

Artikel 20

Ploegendiensten

§ 1. Algemene bepalingen.

- A. De werkgever, die een ploegendienst wil instellen, dient dit tijdig te melden bij de in artikel 23 genoemde commissie.
- B. Met inachtnaam van een gemiddelde individuele basiswerkweek van 36 uur worden de werkzaamheden in ploegendiensten uitgevoerd tussen maandag 09.00 en zaterdag 15.00 uur, dit met uitzondering van de volcontinudienst zoals genoemd in artikel 21. In onderling overleg tussen werknemer en werkgever worden de begin- en eindtijden van de ploegendienst binnen de hierboven aangegeven grenzen gesteld.
- C. Voor de werknemer, die op grond van medische bezwaren hemzelf/haarzelf of zijn/haar gezin betreffende, niet kan worden ingezet voor het werken in ploegen, zal de werkgever in overleg met de in artikel 23 genoemde commissie een passende oplossing zoeken met inacht-

Waterbouw 2003
Verbindendverklaring CAO-bepalingen

- neming van de voor betrokkene geldende loon- en arbeidsvoorwaarden.
- D. Tenzij in dit artikel anders geregeld, zijn alle bepalingen van deze CAO op het werken in ploegendienst van toepassing.
- E. Op werkdagen, welke op een in deze CAO erkende feestdag volgen, zal de werktijd aanvangen als op maandag gebruikelijk is.
- F. Op werkdagen, welke aan een in deze CAO erkende feestdag voorafgaan, zal de werktijd eindigen als op gewone dagobjecten (dagdienst) gebruikelijk is.
- G. Voor de in de leden E. en F. van deze paragraaf genoemde gevallen, zullen geen uren worden ingehaald.
- H. In verkorte werkweken wordt de beloning voor de betreffende week voor elk van de werknemers in het ploegensysteem berekend naar rato van het aantal gewerkte uren van de ploeg met de langste werktijd in de betreffende week. Ten aanzien van de verstrekking van dagrechtwaarden geldt artikel 36. lid J.
- I. Voor zover het werk zulks toelaat, zullen de werknemers van de dagploeg en de nachtploeg zoveel mogelijk in hun eigen diensten het onderhoud, de reparaties en soortelijke werkzaamheden verzorgen, alsmede de voorbereidingen daartoe treffen.
- J. Bij het werken in ploegen moet de dienst worden overgedragen, zodanig dat het productieproces doorgang vindt.
- K. De vergoeding voor de in de leden I. en J. genoemde werkzaamheden is in de beloning inbegrepen.
- L. Aan de met de weekendwacht belaste werknemer, werkende in het tweeploegensysteem voor dag en nacht, zal boven de in artikel 26 genoemde wachtvergoeding een bedrag worden betaald, zoals opgenomen in bijlage III van de CAO.
- M. Ingeval de werktuigen zijn voorzien van slaapaccommodatie, zullen de ploegen aan boord worden gehuisvest.
In geval de werktuigen niet zijn voorzien van slaapaccommodatie zullen de ploegen worden gehuisvest in een aan de wal staande verblijfsgelegenheid. De slaapaccommodaties zullen in alle gevallen

voldoen aan Nederlandse eisen op het gebied van comfort, hygiëne, verlichting, verwarming en geluidsisolatie.

- N. Indien een ploegdienst aanvangt dan wel eindigt binnen de normale werkweek zal de van toepassing zijnde ploegentoeslag over de gehele werkweek worden betaald. Voorwaarde hiervoor is dat in deze werkweek de ploegdienst drie of meer dagen van toepassing is op de werknemer. Deze bepaling geldt niet indien over de andere dagen in deze werkweek een hogere ploegentoeslag van toepassing is.
- O. De Paritaire Commissie Waterbouw is bevoegd in bijzondere gevallen van de bepalingen van dit artikel af te wijken en nadere regels te stellen.

§ 2. Dienstrooster en beurtgang 1½-ploeg.

- A. In normale volle werkweken gelden de volgende werktijden:
maandag: 09.00 tot 21.00 uur;
dinsdag tot en met vrijdag: 07.00 tot 19.00 uur.
Het personeel schaft afwisselend 2 x ½ uur per dag tussen resp. 11.00 en 13.00 uur en 16.00 en 18.00 uur. Het materieel draait gedurende deze periodes door, de vergoeding hiervoor is in de beloning begrepen.
- B. Steeds zijn twee halve ploegen op het werk en één halve ploeg thuis, zodat iedere individuele werknemer twee weken werkt en één week vrij is bij toerbeurt.
- C. Aan de werknemer zal over elke volle werkweek de dienstentoeslag alsmede een toeslag van 22% worden betaald op het voor hem of haar geldende basisweekloon. Ongeacht of hij/zij in de werkende dan wel rustende ploeg is ingedeeld.

§ 3. Dienstrooster en beurtgang 2-ploegen.

(A)1. In dagdienst.

- A. In normale volle werkweken gelden de volgende werktijden:

	Ploeg A	Ploeg B
maandag	09.00 – 14.00	14.00 – 23.00
dinsdag	05.00 – 14.00	14.00 – 22.00
woensdag	05.00 – 14.00	14.00 – 22.00
donderdag	05.00 – 14.00	14.00 – 22.00
vrijdag	05.00 – 14.00	14.00 – 22.00

Waterbouw 2003
Verbindendverklaring CAO-bepalingen

Het personeel schaft afwisselend gedurende één uur per dienst per dag. Het materieel draait gedurende deze periode door, de vergoeding hiervoor is in de beloning begrepen.

De aanvangstijden van deze ploegendienst kunnen worden aangepast in overleg met de Ondernemingsraad dan wel de personeelsvertegenwoordiging. De daarbij behorende eindtijden zullen op een dergelijke wijziging worden aangepast.

- B. De ploegen wisselen wekelijks.
- C. Aan de werknemer zal over elke volle werkweek de diensttoeslag alsmede een toeslag van 27% worden betaald op het voor hem of haar geldende basisweekloon.

(A)2. In dag- en nachtdienst.

A. In normale volle werkweken gelden de volgende werktijden:

	Ploeg A		Ploeg B
maandag	09.00 – 18.00	ma/di	18.00 – 06.00
dinsdag	06.00 – 18.00	di/wo	18.00 – 06.00
woensdag	06.00 – 18.00	wo/do	18.00 – 06.00
donderdag	06.00 – 18.00	do	18.00 – 21.00

Het personeel schaft afwisselend gedurende één uur per dienst per dag. Het materieel draait gedurende deze periode door, de vergoeding hiervoor is in de beloning begrepen.

- B. De ploegen wisselen wekelijks.
- C. Aan de werknemer zal over elke volle werkweek de diensttoeslag alsmede een toeslag van 38,5% worden betaald op het voor hem of haar geldende basisweekloon.

§ 4. Dienstrooster en beurtgang 2½-ploeg.

A. In normale volle werkweken gelden de volgende werktijden:

	Ploeg A		Ploeg B
maandag	10.00 – 18.00	ma/di	18.00 – 06.00
dinsdag	06.00 – 18.00	di/wo	18.00 – 06.00
woensdag	06.00 – 18.00	wo/do	18.00 – 06.00
donderdag	06.00 – 18.00	do/vr	18.00 – 06.00
vrijdag	06.00 – 13.00		

Het personeel schaft afwisselend gedurende één uur per dienst per dag. Het materieel draait gedurende deze periode door, de vergoeding hiervoor is in de beloning begrepen.

- B. De ploegen wisselen wekelijks.
- C. Steeds zijn twee ploegen op het werk en één halve ploeg thuis, zodat iedere werknemer vier weken werkt en één week vrij is bij toerbeurt.
- D. Aan de werknemer wordt over elke volle werkweek de dienstentoeslag alsmede een toeslag van 29% betaald op het voor hem of haar geldende basisweekloon, ongeacht of hij/zij in de werkende dan wel rustende ploeg is ingedeeld.

§ 5. Dienstrooster en beurtgang 3-ploegen.

- A. In normale volle werkweken gelden de volgende werktijden:

Eerste week:	Ploeg A	Ploeg B	Ploeg C	(vrij)
maandag	10.00 – 18.00	ma/di	18.00 – 06.00	vrij
dinsdag	06.00 – 18.00	di/wo	18.00 – 06.00	vrij
woensdag	06.00 – 18.00	wo/do	18.00 – 06.00	vrij
donderdag	06.00 – 18.00	do/vr	18.00 – 06.00	vrij
vrijdag	06.00 – 18.00	vr/za	18.00 – 04.00	vrij
Tweede week:	Ploeg C (dagd.)	Ploeg A (nachtd.)	Ploeg B	(vrij)
Derde week:	Ploeg B (dagd.)	Ploeg C (nachtd.)	Ploeg A	(vrij)

Het personeel schaft afwisselend gedurende één uur per dienst per dag. Het materieel draait gedurende deze periode door, de vergoeding hiervoor is in de beloning begrepen.

- B. Aan de werknemer zal over elke volle werkweek de dienstentoeslag alsmede een toeslag van 42 1/2% worden betaald op het voor hem

Waterbouw 2003
Verbindendverklaring CAO-bepalingen

---

of haar geldende basiswekeloon, ongeacht of hij/zij in de werkende dan wel rustende ploeg is ingedeeld.

Artikel 21

Continudienst in 4-ploegen (168 uur)

1. In geval van een zich voordoende calamiteit, dan wel een objectief vast te stellen noodzaak tot het verrichten van werkzaamheden, waar de hiervoor vermelde diensten niet in voorzien, kan worden overgegaan tot het instellen van een vierploegendienst. Het aanwezig zijn van een objectief vast te stellen noodzaak dient ten behoeve van de Paritaire Commissie Waterbouw te worden aangetoond. De voor deze vierploegendienst geldende, afwijkende arbeidsvoorwaarden die tussen partijen bij de CAO zijn overeengekomen, zijn als bijlage V bij deze CAO opgenomen.
2. Naast de in lid 1 genoemde gevallen kan in geval van spoedeisende reparatiewerkzaamheden aan een werf in een continudienst van vier ploegen gewerkt worden. De werkgever is verplicht dit te melden bij de Paritaire Commissie, goedkeuring van deze commissie is niet vereist.

Artikel 22

Arbeidsomstandigheden

- A. Bij werkzaamheden met verontreinigde waterbodems zijn de veiligheidsvoorschriften van toepassing conform de betreffende CROW-publicatie 132 „Werken in of met verontreinigde grond en verontreinigd (grond)water”.
- B. Ingeval er, bij werkzaamheden als genoemd onder lid A van dit artikel, gebruik gemaakt moet worden van vergaande maatregelen ter bescherming van huid en luchtwegen, zal er een vergoeding worden toegekend van € 5,00 per dag dat er onder deze omstandigheden is gewerkt.

Artikel 23

Paritaire Commissie Waterbouw

- A. Door partijen is ingesteld de Paritaire Commissie Waterbouw, welke is gevestigd te Gouda, Stavorenweg 3.
- B. Deze commissie behandelt o.a.
- verzoeken tot afwijkingen van de in de CAO overeengekomen dienstroosters en schema's in een vierdaagse werkweek dan wel in ploegensysteem;
  - verzoeken als bedoeld in artikel 36, leden C. en E.;
  - bijzondere gevallen als bedoeld in artikel 20 en/of 21;
  - de dispensatie van bepalingen verband houdende met de verzekeringsplicht als bedoeld in artikel 28;
  - de vaststelling van de aaneengesloten vakantieperiode ingevolge artikel 36. Lid C.
  - het reglement vrijstellingsregeling nationaliteitseis kapitein zee-gaande waterbouw zoals bedoeld in bijlage IX van deze CAO.
- C. Deze commissie geeft desgevraagd advies aan de Dienst Collectieve Arbeidsvoorwaarden en/of de Arbeidsinspectie ten aanzien van verzoeken van ondernemingen om vergunning voor werktijdverkorting.
- D. Verzoeken en/of meldingen bij de Paritaire Commissie Waterbouw kunnen slechts in behandeling worden genomen indien tenminste de gevraagde of vereiste gegevens tijdig in bezit van het secretariaat van de Paritaire Commissie Waterbouw zijn.
Tijdig is voor aanvang van het werk, dan wel bij wijziging van een werkschema op een lopend werk, of bij aanvang van een nieuwe fase van het werk, tot uiterlijk één week na ontstaan van de reden tot wijziging.
Een verzoek c.q. melding dient in ieder geval de volgende gegevens te bevatten:
- omschrijving van het werk;
  - tijdsduur van het werk;
  - in te zetten materieel;
  - bemanningssterktelijst materieel;
- Een verzoek c.q. melding dient gedaan te worden op een standaard-formulier dat bij de Paritaire Commissie beschikbaar is.

Artikel 25

Overwerk

- A. Indien langer dan 36 uur per werknemer per week wordt gewerkt (ook ingeval van reparaties en andere aanpassingswerkzaamheden), zullen overuren worden betaald als volgt:

Waterbouw 2003
Verbindendverklaring CAO-bepalingen

---

1. Voor de overuren, vallende tussen 05.00 en 22.00 uur, voorzover niet vallend in een weekend, zijn van toepassing de uurbedragen volgens kolom B van bijlage III, met dien verstande dat over de eerste vijf van deze overuren per week de uurbedragen volgens kolom A van bijlage III van toepassing zijn.
  2. Voor de overuren, vallende tussen 22.00 en 05.00 uur, voorzover niet vallend in een weekend, zijn van toepassing de uurbedragen volgens kolom C van bijlage III.
  3. Voor de overuren op zaterdag vallende tussen 00.00 en 24.00 uur, zijn van toepassing de uurbedragen volgens kolom D van bijlage III.
  4. Voor de overuren op zondag vallende tussen 00.00 uur en 24.00 uur, zijn van toepassing de uurbedragen volgens kolom E van bijlage III.
- B. In afwijking van het bovenstaande worden aan vletschippers, die de uitvoerder of de directie plegen te vervoeren en dientengevolge tijdens de normale werktijd gedurende lange periode geen arbeid behoeven te verrichten, alleen overuren betaald voor arbeid, verricht voor 06.30 uur en na 18.00 uur.
- C. De werknemer heeft het recht de vergoeding voor overwerk aan te wenden voor individuele kapitaalopbouw voor zijn (pre)pensioenregeling.
- D. De werknemer heeft de keuze om de eerste vijf overuren genoemd onder A.1. uit te laten betalen dan wel te kiezen voor een betaling die gedeeltelijk voor individuele kapitaalopbouw van zijn/haar (pre)pensioenregeling wordt aangewend.
In het laatste geval wordt het bedrag volgens kolom F van bijlage III uitbetaald, waarbij tevens het bedrag onder kolom G van bijlage III door de werkgever zal worden gestort ten behoeve van individuele kapitaalopbouw voor de (pre)pensioenregeling van de werknemer.

Artikel 26

Wacht

- A. Door de werkgever zullen dusdanige regelingen worden getroffen dat de bemanningsleden van een werktuig niet met de wacht behoeven te worden belast.
- B. Teneinde aan het in lid A. van dit artikel bepaalde te kunnen voldoen

zal het in de meeste gevallen nodig blijken dat de werkgever voor de uitoefening van de wachtfunctie speciale werknemers in dienst neemt. Het loon van deze wachtslieden zal minimaal bedragen de in lid H. van dit artikel genoemde bedragen. Bij verlengde weekendwacht vallende op feestdagen zal het loon voor die dagen minimaal het dubbele van de in lid H. voorziene vergoeding voor een etmaal bedragen.

Deze werknemers hebben verder aanspraak op:

- een diensttoeslag van 6%;
- vergoeding van reiskosten;
- de voedingstoeslag;
- 5 weekenden verlof per jaar met doorbetaling van het overeengekomen loon en diensttoeslag;
- 8% vakantietoeslag over het bruto loonbedrag en diensttoeslag.

Bij een dienstverband korter dan een jaar wordt het recht op verlof en vakantie naar rato berekend.

- C. In bijzondere, plotseling optredende omstandigheden, waardoor geen wachtsman aanwezig is, terwijl naar het oordeel van de werkgever de situatie een wachtsman noodzakelijk maakt, blijft deze verplichting op de bemanning rusten, dan wel kunnen hiervoor werknemers worden ingezet die op dat moment geen actieve dienst op het materieel vervullen.
- D. Tijdens de normale werkweek is het personeel overigens buiten de werktijd afwisselend verplicht voor de veiligheid van het mede door hen bevaren materieel zorg te dragen zonder daarvoor betaling te kunnen vorderen, met dien verstande, dat op het werktuig steeds iemand boven de leeftijd van twintig jaar aanwezig is. Indien de wacht door twee personen wordt gedaan, behoeft slechts één wachtsman twintig jaar of ouder te zijn. De hiervoor genoemde leeftijden zijn ook van toepassing bij wachtdoen tijdens de weekeinden.
- E. Het bepaalde in lid D. van dit artikel is niet van toepassing op personeel dat dienst doet op werktuigen die zijn opgelegd aan een opslagplaats of voor reparatie aan een scheepswerf verblijven of in een daarmee vergelijkbare situatie verkeren.
- F. Tot de verplichtingen van de wachtsman behoort de zorg voor de veiligheid en het behoud van het aan hem of haar toevertrouwde materieel, waaronder mede wordt verstaan een juiste naleving van de scheepvaartreglementen en verzorging van verlichting en verwarming aan boord.
- G. Een werknemer die belast wordt met het wachthouden van vrijdag tot maandag, ontvangt daarvoor een wachtvergoeding zoals opgenomen in bijlage III van deze CAO.

Waterbouw 2003
Verbindendverklaring CAO-bepalingen

- H. Voor een werknemer die uitsluitend in dienst genomen is als wachtsman, zoals in lid B. genoemd, bedraagt het loon:
voor een weekend: € 288,70;
voor een etmaal: € 144,34;
voor een nacht: € 70,86.

Artikel 27

Woon-werkverkeer en reiskostenvergoeding

- A. Reisfrequentie
1. Met betrekking tot de in artikel 19 c.q. artikel 20 en 21 bedoelde werkweek geldt als uitgangspunt dat er wekelijks van en naar huis wordt gereisd.
  2. In overleg tussen werkgever en de werknemer die conform artikel 19 in de enkele ploeg werkt kunnen, indien de werkzaamheden dat toelaten, afspraken worden gemaakt over de mogelijkheid om dagelijks van en naar huis te reizen.
- B. De wekelijkse reis
1. De werknemer die wekelijks reist hoeft zal op maandag niet vroeger dan 06.00 uur hoeven te vertrekken vanaf huis.
  2. In uitzonderingsgevallen kan de werkgever de werknemer verzoeken van het hiervoor genoemde tijdstip af te wijken. De werknemer zal er naar streven op een redelijke wijze aan dat verzoek te voldoen, opdat de voorgeschreven werktijd zoveel mogelijk wordt bereikt.
  3. De werknemer die werkzaamheden verricht zoals genoemd in artikel 15, wordt in de gelegenheid gesteld te reizen gedurende werktijd, dan wel wordt de vastgestelde reisduur tegen basisloon vergoed.
- C. De dagelijkse reis
1. Die werknemer, als genoemd in artikel 27. lid A. sub 2, die dagelijks reist, ontvangt een vergoeding van de dagelijkse reiskosten tot een maximum van 60 kilometer voor de heenreis en 60 kilometer voor de terugreis per dag.
  2. De werknemer die werkzaamheden verricht zoals genoemd in artikel 15 en die in afwijking van het gestelde onder lid B sub 3 – op verzoek van de werkgever niet wekelijks maar dagelijks van en naar huis reist, wordt – ter bepaling door de werkgever – in de gelegenheid gesteld te reizen gedurende werktijd, dan wel

wordt de reisduur tegen basisloon vergoed, onder aftrek van één reisuur per dag.

D. Bepaling reisduur

1. Bij gebruik van openbaar vervoer of van een door de werkgever ter beschikking gesteld vervoermiddel wordt onder reisduur verstaan, het tijdsverloop tussen vertrek van het vervoermiddel naar en aankomst op de plaats van het werk (de aflossteiger) en omgekeerd.
2. Bij gebruik van een eigen vervoermiddel wordt ter bepaling van de reisduur aangenomen, dat per uur de volgende afstanden worden afgelegd:
  - per rijwiel: 15 km;
  - per rijwiel met hulpmotor: 25 km;
  - per twee- of driewielig motorvoertuig: 40 km;
  - per auto: 60 km.

E. Reiskostenvergoeding

1. Indien de werknemer bij het woon-werkverkeer als bedoeld in de leden B. en C. van dit artikel, gebruik moet maken van openbaar vervoer, worden de reiskosten volledig vergoed, tegen het tarief van de tweede klasse.
2. Indien een werknemer naar het oordeel van de werkgever voor het woon-werkverkeer en/of voor zakelijk verkeer, gebruik moet maken van een eigen vervoermiddel, ontvangt hij/zij hiervoor de hierna genoemde vergoeding:
  - voor het gebruik van een rijwiel € 0,87 per dag;
  - voor het gebruik van een rijwiel met hulpmotor € 0,12 per km, met dien verstande, dat de vergoeding ten minste € 1,41 per dag zal bedragen;
  - voor het gebruik van een twee- of driewielig motorvoertuig € 0,19 per km;
  - voor het gebruik van een auto € 0,10 per km per inzittende met een minimum van € 0,31 per km en een maximum van € 0,35,
3. De vergoeding voor woon-werkverkeer zal in andere gevallen gelijk zijn aan de rijwielvergoeding.

Artikel 27A

Kinderopvang

1. De werknemer heeft recht op een financiële bijdrage van de werkgever voor de opvang van kinderen die jonger zijn dan 13 jaar, op voorwaarde dat deze opvang plaatsvindt in een erkend kinderdagverblijf, dan wel in geval het kinderen betreft in de leeftijd van 4 tot en met 12 jaar, door een erkend gastoudergezin en/of met erkende buitenschoolse opvang.

Waterbouw 2003
Verbindendverklaring CAO-bepalingen

---

2. De in lid 1 genoemde financiële bijdrage van de werkgever bedraagt maximaal € 2.224,00 per kind per jaar, zijnde de helft van de kosten na aftrek van:
  - a. De ouderbijdrage conform adviestabel Ouderbijdrage kinderopvang van het Ministerie van SZW, en
  - b. (overheids)subsidies; tot een maximum dat jaarlijks door partijen wordt vastgesteld.

Artikel 28

Ongevallenverzekering 3

Verzekeringsplicht.

1. De werkgever is verplicht voor de werknemers, die onder deze CAO vallen, een verzekering af te sluiten die een uitkering garandeert ingeval van blijvend lichamelijk letsel of dood ten gevolge van een ongeval, de werknemer, in of buiten dienstverband, overkomen.
2. De in lid 1. genoemde verzekering dient in te houden een recht van de werknemer op een uitkering van: € 29.496,00 ingeval van overlijden; € 45.378,00 ingeval van algehele blijvende invaliditeit; een en ander volgens de bepalingen in bijlage VI.

Artikel 29

Aanvang en einde van het dienstverband

- A. De dienstbetrekking wordt aangegaan voor onbepaalde tijd, dan wel bepaalde tijd (benoemd) en wordt schriftelijk vastgelegd. Daarin wordt minimaal vastgelegd de datum van indiensttreding, de functie, de beloning.
Opzegging van de dienstbetrekking voor onbepaalde tijd zal schriftelijk geschieden.
Wanneer een proeftijd tussen werkgever en werknemer wordt overeengekomen, dient deze schriftelijk te worden vastgelegd.
Een dergelijke proeftijd mag volgens artikel 7:652 van het Burgerlijk Wetboek bij een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd ten hoogste twee maanden bedragen. Bij een arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd geldt een maximum proeftijd van een maand, indien de overeenkomst is aangegaan voor een periode korter dan twee jaar, of indien het einde van de overeenkomst niet op een kalenderdatum is gesteld. Er geldt een maximum proeftijd van twee maanden indien

de overeenkomst voor bepaalde tijd is aangegaan voor twee jaar of langer.

- B. Bij aanneming of ontslag worden de reiskosten naar of van het werk, alsmede de vervoerskosten van de bagage, door de werkgever vergoed, behoudens in gevallen bedoeld in artikel 7:678 van het Burgerlijk Wetboek.
- C. Voor de opzegtermijnen geldt het bepaalde in artikel 7:672 van het Burgerlijk Wetboek.
De door de werkgever in acht te nemen termijn van opzegging bedraagt bij een arbeidsovereenkomst die op de dag van de opzegging:
  - a. korter dan vijf jaar heeft geduurd: één maand;
  - b. vijf jaar of langer maar korter dan tien jaar heeft geduurd: twee maanden;
  - c. tien jaar of langer maar korter dan vijftien jaar heeft geduurd: drie maanden;
  - d. vijftien jaar of langer heeft geduurd: vier maanden.

De door de werknemer in acht te nemen termijn van opzegging bedraagt één maand.

Opzegging dient te geschieden tegen het einde van de maand.

- D. Werknemers die recht hebben op een werkloosheidsuitkering en bij werken onder deze CAO zouden vallen, hebben recht op een aanvulling op de werkloosheidsuitkering. De voorwaarden waaronder recht bestaat op aanvulling op de werkloosheidsuitkering en de hoogte daarvan zijn opgenomen in de CAO inzake bedrijfseigenregelingen voor de Waterbouw (CAO BTER Waterbouw). Daarin worden nadere regels gesteld ten aanzien van de uitvoering van deze regeling.

Artikel 30

Bijzonder verzuim

- A. Geen loon is verschuldigd over de tijd gedurende welke de werknemer de bedongen arbeid niet heeft verricht. Evenwel zal artikel 7:629 en artikel 7:628 van het Burgerlijk Wetboek van toepassing zijn, echter met inachtneming van het bepaalde in de artikelen 30, 31 en 35 van deze overeenkomst.
- B. In de volgende gevallen zal de werkgever het loon ten hoogste over de daarbij vermelde tijdsduur vergoeden, mits van het verlof het gebruik wordt gemaakt, waartoe het bestemd is:
vanaf de dag van overlijden tot en met de dag van uitvaart:

Waterbouw 2003
Verbindendverklaring CAO-bepalingen

---

1. a. bij overlijden van de levenspartner van de werknemer;
  1. b. bij overlijden van een kind of pleegkind van de werknemer;
  2. bij overlijden van een familielid in de eerste graad, voor zover de werknemer is belast met de verzorging van de uitvaart.
over vijf dagen:
  3. bij bevalling van de levenspartner van de werknemer.
over twee dagen:
  4. bij huwelijk van de werknemer, mits tien dagen tevoren aangekondigd;
  5. bij overlijden van één der ouders of schoonouders van de werknemer, voor zover werknemers niet is belast met de verzorging van de uitvaart;
over één dag:
  6. bij 25- en 40-jarig huwelijksfeest van de werknemer, mits tien dagen tevoren aangekondigd.
  7. bij 25-, 40-, 50- en 60-jarig huwelijksfeest van ouders of schoonouders van de werknemer, mits tien dagen tevoren aangekondigd;
  8. bij huwelijk van een kind of pleegkind van de werknemer, mits tien dagen tevoren aangekondigd;
  9. bij huwelijk van een ouder, schoonouder, broer, zwager, zuster, schoonzuster of kleinkind van de werknemer, mits tien dagen tevoren aangekondigd;
  10. bij overlijden of voor het bijwonen van de begrafenis van één der grootouders van de werknemer of diens levenspartner;
  11. bij overlijden of voor het bijwonen van de begrafenis van een zuster, broer, schoonzuster, zwager, schoondochter, schoonzoon of kleinkind van de werknemer;
  12. bij 25-jarig of 40-jarig dienstverbandjubileum.
- C. Zowel bij opname van de levenspartner in, als bij ontslag uit het ziekenhuis zal verlof met behoud van loon worden verleend voor de benodigde tijd met een maximum van één dag.
- D. Voor de medische keuring op verzoek van de werkgever zal de duur van het werkelijk verzuim worden vergoed.
Werknemers die op verzoek van de werkgever medisch gekeurd worden op verlofdagen dan wel vrije dagen krijgen de tijd van de medische keuring alsmede de reistijd gecompenseerd.
- E. De werkgever zal in geval van verzuim om onder lid B. en D. van dit artikel vermelde redenen de werkelijk gemaakte reiskosten (tweede of daarmee gelijk te stellen klasse) vanaf de plaats van

tewerkstelling tot de woonplaats van de werknemer en terug, vergoeden.

- F. De werknemer die op verzoek van de werkgever en/of de Arbo-dienst bezoekt, heeft recht op doorbetaling van loon en de in de CAO opgenomen reiskostenvergoedingen. Deze vergoedingen zijn ook van toepassing in het geval de werknemer op eigen verzoek – in overleg met de werkgever – de Arbo-dienst bezoekt voorzover dit past binnen het contract tussen de Arbo-dienst en de werkgever.
- G. Wordt een werknemer door zijn behandelend geneesheer voor onderzoek naar een specialist of een medisch consultatiebureau verwezen, dan zal hem of haar door de werkgever per bezoek ten hoogste één dag loon worden vergoed.
- H. Voor het doen van een vakexamen ter verkrijging van een erkend diploma en verband houdende met de bedrijfstak, zal het daaruit voortvloeiende verzuim door de werkgever worden vergoed, alsmede de dienstentoeslag.
- I. Onder het te vergoeden loon, bedoeld in de leden B. tot en met G. van dit artikel, dient te worden verstaan per dag 1/5 van het basisweekloon en dienstentoeslag.
Onder het te vergoeden loon, bedoeld in de leden K. tot en met M. van dit artikel, dient te worden verstaan het gemiddelde loon over de laatste dertien weken.
- J. Bij niet te voorziene calamiteiten in het gezin van de werknemer zullen in goed overleg met de werkgever de daarvoor benodigde verzuimuren met behoud van loon worden vergoed.
- K. Iedere werknemer heeft recht op 10 dagen betaald verlof bij ernstige ziekte van een levenspartner, een kind of familielid (in de eerste graad). De werknemer heeft aansluitend op het eerder genoemde verlof, recht op onbetaald verlof. De duur van het onbetaald verlof zal in overleg tussen werkgever en werknemer worden vastgesteld.
- L. Iedere werknemer heeft recht op 10 dagen betaald verlof ten behoeve van de stervensbegeleiding van een ziekte van de levenspartner, kind of familielid (in de eerste graad) in de terminale fase.
- M. Iedere werknemer heeft, in aanvulling op hetgeen is vermeld in lid B sub 1, sub 2 en lid L van dit artikel, recht op 10 dagen betaald rouwverlof in verband met het overlijden van een levenspartner, een kind of familielid (in de eerste graad). De werknemer heeft aansluitend op het eerder genoemde verlof, recht op onbetaald verlof. De

Waterbouw 2003
Verbindendverklaring CAO-bepalingen

---

duur van het onbetaald verlof zal in overleg tussen werkgever en werknemer worden vastgesteld.

- N. Indien sprake is van een aaneengesloten periode van verlof ten behoeve van stervensbegeleiding en rouwverlof van maximaal 20 dagen, komt het recht op vrijaf als bedoeld in lid B onder sub 1, 2 en 5 te vervallen.

Artikel 31

Arbeidsongeschiktheid

- A. In geval van arbeidsongeschiktheid is de werknemer verplicht zich voor 10.00 uur 's morgens, doch in ieder geval op de eerste dag, waarop wegens ziekte niet gewerkt kan worden, bij de werkgever ziek te melden.
- B. Ingeval van arbeidsongeschiktheid wegens ziekte ontvangt de werknemer gedurende maximaal 52 weken van de werkgever per dag het vast overeengekomen loon, inclusief de laatstelijk bij werken geldende gemiddelde toeslagen en de gemiddelde vergoeding wegens overuren over de laatste dertien weken van het dienstverband. Deze uitkering bedraagt maximaal een aanvulling tot het niveau van het maximumloon in de zin van Coördinatiewet SV. Gedurende maximaal 26 weken verstrekt de werkgever aan de werknemer de dagrechtwaarden die de werknemer zou hebben ontvangen indien hij/zij had gewerkt. Daarna wordt een dagrechtwaarde verstrekt waarin geen opbouw van vakantiedagen is opgenomen. De overige afdrachten worden gerelateerd aan het betaalde loon tijdens ziekte.

De in dit lid genoemde maximale periode van 52 weken kan in de twee hierna genoemde specifieke gevallen worden opgerekt tot maximaal 104 weken:

- ingeval de werkgever naar de mening van de UWV onvoldoende inspanning heeft gepleegd om de zieke werknemer te reïntegreren en op grond daarvan de UWV weigert over te gaan tot de start van de WAO-procedure van de betrokken werknemer;
- ingeval de betrokken werkgever en werknemer gezamenlijk besluiten dat er redenen zijn om nog niet over te gaan tot de WAO-aanvraag, omdat beëindiging van de arbeidsongeschiktheid op afzienbare tijd wordt voorzien.

- C. Op de referentieperiode van dertien weken worden – gedurende de eerste twee weken – de volgende uitzonderingen ingevoerd:
- nadat een werknemer is aangezegd dat hij/zij van dienst zal veranderen en de werknemer meldt zich ziek, zal gedurende de eerste twee weken van ziekte de ploegentoeslag worden betaald welke zou gelden indien de werknemer had gewerkt. Op het basisloon, eventuele andere toeslagen en de overuren blijft de referentieperiode van dertien weken van toepassing;
  - voor wat betreft de werknemer die van dagdienst over gaat naar werkzaamheden op de werf zal gedurende de eerste twee weken van ziekte de gemiddelde overuren worden betaald, die zijn/haar directe collega's, die eveneens op de werf tewerk zijn gesteld, hebben gewerkt.
Op het basisloon en eventuele toeslagen blijft de referentieperiode van dertien weken van toepassing.
- D. De zieke werknemer die gedurende zijn/haar ziekteperiode vakantie opneemt heeft gedurende deze periode geen recht op loondoorbetaling van zijn/haar werkgever.
- E. De zieke werknemer heeft geen recht op loondoorbetaling op algemeen erkende christelijke feestdagen alsmede op nieuwjaarsdag (1 januari) indien deze niet op een zaterdag of zondag valt alsmede op Koninginnedag indien deze wordt gevierd op maandag.
- F. Wanneer op medisch advies een arbeidsongeschikte werknemer moet worden vervoerd, zullen de vervoerskosten van, en bij herstel naar het werk, door de werkgever worden vergoed.
- G. Wanneer een werknemer op de plaats van tewerkstelling dan wel naar en van het werk, arbeidsongeschikt wordt en om medische redenen niet naar huis mag worden vervoerd, zal, wanneer deze situatie langer dan een week duurt, de levenspartner of een ander gezinslid van deze werknemer op kosten van de werkgever in de gelegenheid worden gesteld hem of haar eenmaal per week te bezoeken. De werkgever is niet tot deze vergoeding verplicht, wanneer het uitvoeringsorgaan van Ziektewet en WAO deze kosten vergoedt.
- H. Indien een werknemer in de loop van zijn dienstverband voor zijn/haar functie geheel of gedeeltelijk arbeidsongeschikt wordt, zal zijn werkgever binnen zijn onderneming (eventueel bedrijfstak) zoeken naar mogelijkheden om voor deze werknemer passend werk te vinden.
- I. Gedurende de looptijd van deze CAO zal de werknemer die een arbeidsongeschiktheidsuitkering op basis van de WAO toegekend krijgt, gedurende een aantal jaren een aanvulling ontvangen. De hoogte van deze aanvulling en de voorwaarden waaronder deze

Waterbouw 2003
Verbindendverklaring CAO-bepalingen

---

wordt verkregen staan in de CAO bedrijfstakeigen regelingen Waterbouw (CAO BTER).

- J. Werknemers, die op 1 januari van enig jaar aanspraak hebben op een WAO-uitkering, en op wie laatstelijk voor het intreden van de arbeidsongeschiktheid deze CAO van toepassing was, hebben recht op een eindejaarsuitkering- en vakantie-uitkering WAO. De eindejaarsuitkering wordt in december en de vakantie-uitkering in mei van dat jaar uitbetaald door het in artikel 1A genoemde Aanvullingsfonds Waterbouw. De nadere voorwaarden met betrekking tot beide uitkeringen zijn opgenomen in het betreffende reglement van de Stichting Aanvullingsregelingen Waterbouw als genoemd in artikel 1A.
- K. In geval van reïntegratie bij ziekte gelden de volgende uitgangspunten voor een door CAO-partijen op te stellen regeling:
- de werkgever zal zich aansluiten bij een wettelijk erkend reïntegratiebedrijf;
  - een werknemer waarvan de werkgever drie maanden na ziekmelding nog geen reïntegratieplan heeft opgesteld, krijgt het recht om zelfstandig naar een wettelijk erkend reïntegratiebedrijf te gaan voor scholing, begeleiding en bemiddeling. De kosten hiervan – tot maximaal het wettelijke herplaatsingsbudget – komen voor rekening van de betrokken werkgever. De werknemer zal niet rechtsreeks worden betrokken bij de afrekening hiervan.

Artikel 31A

Ziekteverzuim

- A. Indien ten behoeve van de terugkeer in het arbeidsproces van een zieke werknemer, een zogenaamd terugkeerplan wordt opgesteld, zijn de zieke werknemer en zijn werkgever verplicht hieraan mee te werken.
- B. De werkgever zal in zijn aanname- en ontslagbeleid de ziekterisico's van de werknemers niet als selectie criterium mogen hanteren.

Artikel 31 AA

Stimuleringsuitkering herintreders

Herintreders die voorheen werkzaam waren als werknemer onder de werkingssfeer van deze CAO en recht hadden op een (gedeeltelijke) WAO-uitkering en het werk gedurende 1 jaar als volledig arbeidsgeschikte werknemer hebben hervat, ontvangen een eenmalige stimuleringsuitkering herintreders. De nadere voorwaarden met betrekking tot de stimuleringsuitkering zijn opgenomen in het reglement stimuleringsuitkering herintreders van het Aanvullingsfonds Waterbouw, genoemd in artikel 1A. Daarin worden nadere regels gesteld ten aanzien van de uitvoering van de regeling.

Artikel 31B

Ziektekosten

3. De werkgeversbijdrage in de premie van de ziektekostenverzekering, tezamen met een eventuele anderszins toegekende tegemoetkoming aan de werknemer met betrekking tot zijn ziektekosten, zal tenminste 60% van de premie bedragen, met dien verstande dat tegemoetkoming door de werkgever niet meer zal bedragen dan € 2400,00 per kalenderjaar

Artikel 32

Vervoer bij overlijden

Ingeval een werknemer overlijdt tijdens het werk, op weg naar of van zijn werk, of tijdens verblijf buiten zijn woonplaats in verband met zijn werk, zal de werkgever de kosten van het vervoer van het stoffelijk overschot, althans voor zover binnen Nederland, naar de woonplaats van overledene vergoeden aan de nabestaande(n), voor zover deze die kosten heeft (hebben) gedragen.

Artikel 33

Uitkering bij overlijden

In afwijking van artikel 7:674 van het Burgerlijk Wetboek zal de werkgever, indien een werknemer overlijdt, aan de nagelaten betrekkingen van deze werknemer, indien hij niet duurzaam gescheiden van deze leefde, of, bij ontstentenis van deze, aan de minderjarige wettige of natuurlijke kinderen van deze werknemer, een uitkering verlenen ten bedrage van het voor de betrokken werknemer geldende loon en diensten-toeslag over de periode vanaf de dag na overlijden tot en met de laatste dag van de tweede maand na die, waarin het overlijden plaats vond.

Artikel 34

Verlies van uitrusting en andere eigendommen van de werknemer

Behoudens indien anders door de wet geregeld zal de werkgever bij diefstal, alsmede bij verlies of schade aan uitrusting of andere eigendommen van de werknemer ten gevolge van brand, ontploffing, zinken van vaartuigen en andere calamiteiten, toe te rekenen aan de werken of het materieel een schadevergoeding betalen tot een maximum van € 1452 per werknemer per gebeurtenis onder de volgende voorwaarden. Het bestaan en de omvang van het verlies of de schade dienen door de werknemer ten genoegen van de werkgever te worden aangetoond. In geval van diefstal zal de werknemer een schriftelijk bewijs van aangifte bij de politie dienen te overleggen aan de werkgever. Vergoeding vindt alleen plaats, indien het voorwerpen of andere eigendommen betrof, die de werknemer redelijkerwijze nodig heeft voor zijn verblijf op het werk c.q. aan boord, en hij redelijke voorzorgen genomen heeft om bij normale werkomstandigheden teloorgaan te voorkomen.

Artikel 35

Vorstverlet

1. Indien niet kan worden gewerkt wegens vorst, de directe gevolgen van vorst of door de aanwezigheid van een sneeuwdek, is de werkgever niet verplicht enige betaling te verrichten, behoudens het bepaalde in lid 2.
2. Over elke volle dag dat ten gevolge van de in het eerst lid bedoelde oorzaak niet kan worden gewerkt, verstrekt de werkgever op de aan de werknemer toegekende werkloosheidsuitkering inclusief de eventueel daarop door de Stichting Aanvullingsregelingen Waterbouw verstrekte aanvullingen, een aanvulling tot minimaal 1/5^e gedeelte van het voor die werknemer geldende basisweekloon en de dienstentoeslag (indien de werkloosheidsuitkering minder bedraagt dan dat minimale niveau).
3. Ter uitvoering van de in het tweede lid omschreven werkgeversverplichting, machtigt de werknemer de werkgever de werkloosheidsuitkering en een eventuele aanvulling door de Stichting Aanvullingsregelingen Waterbouw voor hem te ontvangen, op straffe van het vervallen van de aanvullingsverplichting van de werkgever. De werkgever is gehouden de werkloosheidsuitkering en een even-

tuele aanvulling door de Stichting Aanvullingsregelingen Waterbouw, inclusief de eventuele werkgeversaenvulling, zo spoedig mogelijk betaalbaar te stellen.

Artikel 36

Vakantie, snipperdagen, feestdagen

- A. Gedurende het vakantiejaar 2003/2004 heeft iedere werknemer recht op vakantie- en snipperdagen gedurende 26 werkdagen per jaar. Bovendien heeft hij recht op vrijaf op 1 januari indien deze dag niet op een zaterdag of zondag valt en tijdens de algemeen erkende christelijke feestdagen. Koninginnedag geldt als een normale werkdag, waarop geen recht op vrijaf bestaat; behoudens in het geval Koninginnedag wordt gevierd op maandag. Voor de bepaling van de vakantie- en snipperdagen wordt de werkweek geacht vijf dagen te bevatten.
- B. Gedurende het vakantiejaar 2003/2004 hebben de volgende werknemers recht op extra verlof en wel, tezamen met het in lid A. van dit artikel genoemde aantal, tot een totaal van:
- werknemers beneden 18 jaar: 29 werkd.
  - werknemers geboren voor 1-1-1949: 41 werkd.
  - werknemers geboren voor 1-1-1944: 44 werkd.
- C. Door de werknemers moeten vijftien dagen van het verlof aaneengesloten worden genomen gedurende een aaneengesloten periode in de maanden juli en augustus. De vaststelling van dit verlof dient tijdig en in onderling overleg te worden vastgesteld. De Paritaire Commissie Waterbouw is bevoegd van het bepaalde in de voorgaande alinea dispensatie te verlenen.
- D. Op verzoek van een werknemer kan, in overleg tussen werknemer en werkgever, in afwijking van het in lid C. bepaalde, op een ander tijdstip een aaneengesloten vakantieperiode van vijftien werkdagen worden opgenomen. De werknemer heeft de mogelijkheid om twintig vakantiedagen aaneengesloten op te nemen mits dit niet strijdig is met het bedrijfsbelang.
- E. De na aftrek van de aaneengesloten zomervakantie overblijvende verlofdagen zijn snipperdagen, welke in onderling overleg tussen werkgever en werknemer en met inachtneming van het overigens in dit lid bepaalde verspreid over het vakantiejaar zullen worden opgenomen. Als verplichte snipperdagen zijn aangewezen in het vakantiejaar 2003/2004: 29, 30, 31 december 2003. De Paritaire Commissie Waterbouw is bevoegd van deze verplichte

Waterbouw 2003
Verbindendverklaring CAO-bepalingen

---

snipperdagen dispensatie te verlenen, mits de werkgever een daartoe strekkend verzoek drie weken tevoren heeft ingediend. Aan de werknemer, werkzaam in een ploegendienst, wordt in geval van een, overeenkomstig het hiervoor bepaalde opgenomen snipperdag de gemaakte reiskosten door de werkgever vergoed op basis van openbaar vervoer (tweede klasse) vanaf de plaats van de tewerkstelling tot de woonplaats van de werknemer vice versa.

- F. Voor elke vakantiedag of gedeelte van een vakantiedag gedurende welke de werknemer wegens zeer bijzondere omstandigheden of redenen, zoals vermeld in afdeling 3 titel 10 boek 7 van het Burgerlijk Wetboek, verhinderd is de bedongen arbeid te verrichten moet hem of haar alsnog een (gedeelte van een) dag verlof worden gegeven op een tijdstip na overleg met de werknemer door de werkgever vast te stellen, mits de werknemer voor de aanvang van de verhindering dit aan de werkgever heeft medegedeeld. In elk geval van arbeidsongeschiktheid tijdens de collectieve zomervakantie kan er tussen werkgever en werknemer overlegd worden over een eventueel compenserende vakantie, voor zover daarop recht zou bestaan.
- G. Indien een bemanningslid gedurende de zomervakantie van maandag tot en met vrijdag de wacht houdt, zal hij het loon ontvangen, dat hij gedurende zijn eigen vakantie aan boord zou hebben verdiend.
- H. Het bemanningslid, dat in de zomervakantie wacht doet op materieel, zal zijn aaneengesloten vakantie als regel opnemen in de weken, die direct aan de zomervakantie voorafgaan of daarop volgen.
- I. Als toeslag ten behoeve van de aaneengesloten vakantie zal in het vakantiejaar 2003/2004 21 dagen loon worden gegeven. Bij een dienstverband korter dan een vakantiejaar wordt de toeslag naar verhouding vastgesteld.
- J. In de CAO inzake bedrijfseigen regelingen voor de Waterbouw (CAO BTER Waterbouw) wordt bepaald onder welke voorwaarden de dagrechtwaarde regeling op de werknemer van toepassing is.
- K. De werknemer heeft het recht, ingeval er bij werk in Nederland in een ploegendienst verlofdagen worden opgebouwd, deze dagen (onder de werkingssfeer van deze CAO) tot een maximum van vijf per jaar, op te sparen respectievelijk vrij op te nemen, waarbij deze dagen in overleg met de werkgever moeten worden opgenomen.

Artikel 37B

Pensioenopbouw bij ouderschapsverlof

Ingeval van ouderschapsverlof vindt volledige pensioenopbouw plaats, waarbij het werknemersaandeel in de pensioenpremie op het niveau van voor het ouderschapsverlof gehandhaafd blijft.

Artikel 39A

Scholing

Een werknemer die voor een periode van twaalf maanden aaneengesloten bij een werkgever in dienst is, krijgt de mogelijkheid gedurende twee dagen een door hem te bepalen bij- of omscholingscursus – welke gereleerd is aan de waterbouwsector – te volgen voor rekening van de werkgever met behoud van loon.

Een werknemer die in enig jaar geen gebruik maakt van de hiervoor genoemde scholingsdagen heeft het recht deze dagen in een later jaar op te nemen als scholingsdagen, waarbij er over een periode van vijf jaar, een voortschrijdend gemiddelde van twee dagen per jaar als maximum geldt. In overleg met de werkgever wordt bepaald wanneer de cursus kan worden gevolgd.

Werknemers die op verzoek van de werkgever een cursus volgen op verlofdagen dan wel vrije dagen, krijgen de tijd van de cursus alsmede de reistijd gecompenseerd.

Artikel 42

Werkgelegenheidsoverleg in de onderneming

- A. De werkgever is gehouden de volgende onderwerpen, voor zover niet in deze CAO geregeld, aan de ondernemingsraad voor te leggen op de wijze die in overeenstemming is met het terzake van elk onderwerp bepaalde in de Wet op de Ondernemingsraden:
- het jaarplan (toekomstverwachtingen ook ten aanzien van werkgelegenheid, orderportefeuille en investeringen);
  - de jaarrekeningen (evaluatie van het jaarplan);
  - het sociale beleid;
  - de werktijden, indeling van werktijd, ploegendiensten;
  - uitvoering onderhanden werken.
- B. In aansluiting op artikel 16 lid 1. van de Wet op de Ondernemingsraden kan de meerderheid van de gekozen leden van de ondernemingsraad deskundige vertegenwoordigers van werknemersorganisaties, die partij zijn bij deze CAO, betrekken in een overleg over de onderwerpen als in lid A. genoemd.

Waterbouw 2003
Verbindendverklaring CAO-bepalingen

- C. Overigens is de werkgever gehouden aan de werknemersorganisaties tijdig informatie te verstrekken over alle voorgenomen beslissingen die omvang en inhoud van de werkgelegenheid in het bedrijf wezenlijk kunnen beïnvloeden.
Dit geldt niet bij beëindiging van een werk.

Artikel 42A

Medezeggenschap

Werkgevers met een Personeelsvertegenwoordiging (10 – 50 werknemers) wordt aanbevolen om de noodzakelijk geachte scholing en onderling beraad van de leden van de PVT te stimuleren.

Artikel 43

Fusies en bedrijfssluitingen

Ten aanzien van fusie, bedrijfsoverdracht en bedrijfssluiting zullen de vigerende SER Fusiegedragsregels van toepassing zijn.

Artikel 44

Aanvulling prepensioen

- A. Een regeling ten aanzien van de aanvulling prepensioen is opgenomen in de, tussen partijen bij deze CAO overeengekomen, CAO inzake bedrijfseigen regelingen Waterbouw (CAO BTER Waterbouw)

BIJLAGEN DEEL A

BIJLAGE II

KLEINSCHALIG BAGGEREN BEHORENDE BIJ DE COLLECTIEVE ARBEIDSOVEREENKOMST VOOR HET BAGGERBEDRIJF

Voor personeel, werkzaam in het kleinschalig baggeren, gelden de bepalingen van de collectieve arbeidsovereenkomst voor het baggerbedrijf, met uitzondering van de artikelen 7, 12 en de bijlage III. Deze artikelen worden vervangen en aangevuld door de hieronder staande.

Artikel 1

Kleinschalig baggerwerk

Kleinschalig baggerwerk is baggerwerk dat in de regel wordt uitgevoerd d.m.v. eenmansbediende werktuigen.

Artikel 2

Loonklassen

Ten aanzien van de bepaling van het basisloon geldt onderstaande loonklassenindeling.

Klasse 0:

Een werknemer zonder werkervaring in de bedrijfstak. Na één jaar werkervaring wordt deze werknemer ingedeeld in de groep behorend bij zijn functie.

Klasse 1:

Werknemers, die onder leiding werkzaamheden verrichten van eenvoudige aard waarvoor geen vakkennis en slechts geringe ervaring is vereist.

Werknemers, ingedeeld in klasse 1, gaan automatisch na één jaar dienstverband bij dezelfde werkgever naar klasse 2.

Werknemers die hieraan niet voldoen, dienen voor indeling in klasse 2 te bewijzen dat zij elders in het kleinschalig baggerwerk in totaliteit een dienstverband van één jaar hebben gehad.

Klasse 2:

Werknemers, die onder leiding werkzaamheden verrichten waarvoor enige vakkennis en vaardigheid is vereist.

Waterbouw 2003 Verbindendverklaring CAO-bepalingen

Klasse 3:

Werknemers die de uit te voeren werkzaamheden voor een deel zelfstandig en voor een deel onder toezicht of na instructie verrichten.

Klasse 4:

Werknemers die zelfstandig alle voorkomende uit te voeren werkzaamheden verrichten. Zij onderkennen factoren die de bedrijfsuitoefening kunnen verstoren, nemen hiertegen maatregelen of melden deze. Zij geven incidenteel aanwijzingen bij de uitvoering van werkzaamheden. Werknemers die voor het merendeel als chauffeur voor vrachtwagens waarvoor rijbewijs C nodig is, werkzaam zijn.

Klasse 5:

Werknemers die zelfstandig alle voorkomende uit te voeren werkzaamheden, zoals bedoeld in klasse 4, verrichten, over speciale vakkennis beschikken en/of aan machines in belangrijke mate zelf onderhoud en reparatiewerk verzorgen. Werknemers die speciaal belast zijn met alle voorkomende onderhouds- en reparatiewerkzaamheden aan machines, deze zelfstandig kunnen uitvoeren en hierbij leiding geven.

Artikel 3

Beloning

- A. Voor de werknemers vallend in loonklasse 0 t/m 5 zijn de volgende basislonen van toepassing:

---

	per 1 juli 2003
klasse 0	€ 401,36
klasse 1	€ 416,39
klasse 2	€ 432,40
klasse 3	€ 455,07
klasse 4	€ 477,53
klasse 5	€ 499,54

(zie ook de bijlage III).

- B. Het basisloon is gebaseerd op een werkweek van 36 uur.
Indien langer wordt gewerkt zijn de uurlonen van toepassing zoals vermeld in bijlage III.
Als uurloon dient te worden gerekend met voor:
klasse 0 de uurlonen van loongroep 0;

klasse 1 de uurlonen van loongroep I;
klasse 2 de uurlonen van loongroep III;
klasse 3 de uurlonen van loongroep V;
klasse 4 de uurlonen van loongroep VII;
klasse 5 de uurlonen van loongroep IX.

- C. Indien zich een situatie voordoet dat het materieel doordraait tijdens de schaft gelden de basislonen conform de bijlage III van deze CAO. Het loon van:
- klasse 0 komt dan overeen met loongroep 0;
  - klasse 1 komt dan overeen met loongroep I;
  - klasse 2 komt dan overeen met loongroep III;
  - klasse 3 komt dan overeen met loongroep V;
  - klasse 4 komt dan overeen met loongroep VII;
  - klasse 5 komt dan overeen met loongroep IX.

Artikel 4

Dagrechtwaarde

- A. Voor de bepaling van de dagrechtwaarde wordt gebruik gemaakt van de factoren genoemd in bijlage IV.
- B. Voor werknemers ingedeeld in klasse 1 wordt voor de berekening van de dagrechtwaarde uitgegaan van het basisloon van klasse 2.

Waterbouw 2003
Verbindendverklaring CAO-bepalingen

BIJLAGE IIIB

Lonen en vergoedingen per 01-07-2003
 met een verhoging van 1,30%

Waterbouw

Groep	Basis- loon	A 100%	B 105%	C 112,5%	D 150%	E 175%	F 90,75%	G 18,5%
O	436,68	12,13	12,74	13,65	18,20	21,23	11,01	2,24
I	453,24	12,59	13,22	14,16	18,89	22,03	11,43	2,33
II	461,52	12,82	13,46	14,42	19,23	22,44	11,63	2,37
III	470,16	13,06	13,71	14,69	19,59	22,86	11,85	2,42
IV	483,12	13,42	14,09	15,10	20,13	23,49	12,18	2,48
V	495,00	13,75	14,44	15,47	20,63	24,06	12,48	2,54
VI	506,88	14,08	14,78	15,84	21,12	24,64	12,78	2,60
VII	519,84	14,44	15,16	16,25	21,66	25,27	13,10	2,67
VIII	533,16	14,81	15,55	16,66	22,22	25,92	13,44	2,74
IX	543,96	15,11	15,87	17,00	22,67	26,44	13,71	2,80
X	568,44	15,79	16,58	17,76	23,69	27,63	14,33	2,92
XI	593,28	16,48	17,30	18,54	24,72	28,84	14,96	3,05
XII	618,48	17,18	18,04	19,33	25,77	30,07	15,59	3,18
XIII	641,88	17,83	18,72	20,06	26,75	31,20	16,18	3,30

WACHTVERGOEDINGEN

Weekend	233,59
Etmaal	116,81
Etmaal verlenging	116,81
Nachtwacht	57,00
Aanvulling Weekendwacht	58,41

Basislonen Kleinschalig Baggeren

Klasse 0	401,36
Klasse 1	416,39
Klasse 2	432,40
Klasse 3	455,07
Klasse 4	477,53
Klasse 5	499,54

BIJLAGE IV

FACTOREN VOOR HET BEREKENEN VAN DE DAGRECHTWAARDEN

Voor de periode 7 april 2003 tot en met 11 april 2004 gelden voor het berekenen van de dagrecht-waarden de volgende factoren:

Voor werknemers, die niet behoren tot de hieronder genoemde categorieën, is de factor 0,05063433 x het basisloon.

Voor werknemers van 55 t/m 59 jaar (geboren op of na 1 januari 1943 t/m 31 december 1947) die recht hebben op 41 dagen vakantie, is de factor 0,06943486 x het basisloon.

Voor werknemers van 60 jaar en ouder die recht hebben op 44 dagen vakantie is de factor 0,07350976 x het basisloon

Voor werknemers, jonger dan 18 jaar en dientengevolge aanspraak maken op 3 dagen extra vakantie is de factor 0,05419826 x het basisloon.

Voor werknemers die langer dan een halfjaar ziek zijn is de factor 0,02320541 x het basisloon.

Waterbouw 2003
Verbindendverklaring CAO-bepalingen

BIJLAGE V

AFWIJKING VOORWAARDEN CONTINUDIENST IN 4 PLOEGEN
(168 UUR)

- De werkgever, die een vierploegendienst wil instellen, dient dit drie weken voor de aanvang van de werkzaamheden te melden en toestemming te vragen, bij de in artikel 23 genoemde commissie.
- De werkgever die ingeval van reparatiewerkzaamheden aan een werf een continudienst van vier ploegen wil instellen, kan dit doen. Hij dient hiervan melding te maken aan de Paritaire Commissie.
- Het aanwezig zijn van een objectief vast te stellen noodzaak dient ten behoeve van de Paritaire Commissie Waterbouw te worden aangetoond.
- Een aanvraag om te – of toestemming tot – werken in vierploegendienst, heeft uitsluitend betrekking op het werk en of materieel waarvan in de aanvraag melding is gedaan en voor de in de aanvraag genoemde periode.
- Bij de aanvraag om toestemming voor het instellen van een vierploegendienst, dient de werkgever een verklaring te overleggen dat het werken in een vierploegendienst de instemming heeft van tweederde van de bemanning. De werkgever dient tevens aan te geven dat hij de aanvraag heeft gemeld bij zijn Ondernemingsraad c.q. Personeelsvertegenwoordiging.
- Voor aanvang van het werk dienen met betrekking tot de uitvoering van de sociale verzekering afdoende administratieve regelingen met de bedrijfsvereniging te worden overeengekomen. Een eventuele ziektewetuitkering zal via de werkgever plaatsvinden.
- Ter voorlichting van de werknemers zal de werkgever zorgdragen voor het in voldoende aantal aan boord en in verblijfgelegenheden ophangen van afschriften van: het door de Paritaire Commissie Waterbouw goedgekeurde dienstrooster en de arbeidsvoorwaarden.
- Er zal niet gewerkt worden op beide Paas- en Pinksterdagen alsmede op Koninginnedag indien deze op maandag wordt gevierd en in de periode 25 december tot en met 1 januari. Voor ploegen die op dat moment zouden moeten werken, dus niet de ploegen welke volgens schema vrijaf zijn, zal het loon worden doorbetaald over:
  - beide paasdagen;
  - beide pinksterdagen;
  - beide kerstdagen;
  - nieuwjaarsdag;
  - Koninginnedag indien deze op maandag wordt gevierd.
- Indien het technisch onmogelijk is de werkzaamheden te onderbre-

ken en het werk niet wordt stilgelegd, zal aan de dan werkende ploegen compenserende, doorbetaalde, vrije tijd worden verleend voor:

- beide paasdagen;
- beide pinksterdagen;
- beide kerstdagen;
- nieuwjaarsdag;
- Koninginnedag indien deze op maandag wordt gevierd.

Voor de vrije dagen tussen Kerstmis en Nieuwjaar, alsmede voor de driewekelijkse vakantieperiode wordt geen loon betaald, omdat deze betaling in de dagrechtwaarde is opgenomen.

- Bij de aanvraag om toestemming voor het instellen van een vierploegendienst dient de werkgever aan te geven of het noodzakelijk is om door te werken gedurende beide paas- en pinksterdagen als mede op Koninginnedag indien deze op maandag wordt gevierd en in de periode 25 december tot en met 1 januari. De Paritaire Commissie zal de noodzakelijkheid van het doorwerken op genoemde dagen bij haar beoordeling betrekken.
- Voor Hemelvaartsdag en daarop volgende vrijdag wordt aan de dan werkende ploegen bij het einde van het werk compenserende, doorbetaalde, vrije tijd verleend voor de betreffende dag.
- In normale werkweken zal de draaitijd van het materieel op het werk 168 uur zijn.
De dagdiensten worden ingedeeld, hetzij: van 07.00 tot 19.00 uur.
Voor de nachtdiensten geldt: 19.00 tot 07.00 uur, dan wel: van 04.00 tot 12.00 uur, van 12.00 tot 20.00 uur; voor nachtdiensten geldt 20.00 uur tot 04.00 uur; derhalve in twee weken een totale werk/draaitijd van 84 uur per ploeg.
- De wisseling van de ploegen zal op dinsdag/woensdag 07.00 en 19.00 uur geschieden.
- Op werkdagen, die aan in deze regeling genoemde erkende feestdagen voorafgaan, zal de werktijd eindigen op 19.00 uur, met dien verstande dat het personeel dezelfde avond de woning kan bereiken.
- Op werkdagen, die op een in deze regeling genoemde erkende feestdag volgen zal de werktijd aanvangen om 09.00 uur.
- In onderling overleg kan van de tijdstippen genoemd in deze regeling worden afgeweken. In geval er sprake is van verkorte werktijd ten opzichte van het normale ploegenschema in verband met feestdagen e.d. wordt de beloning van de werknemers in het vierploegensysteem berekend naar rato van het aantal gewerkte uren van de ploeg met de langste werktijd in de betreffende periode. Ten aanzien van de verstrekking van dagrechtwaarden geldt artikel 36., lid J.
- Voor de aaneengesloten zomervakantie zal de werktijd eveneens eindigen op 19.00 uur.
- Na de aaneengesloten zomervakantie zal de werktijd eveneens om 09.00 uur aanvangen.
- Voor, dan wel na, de zomervakantie zal de werknemer boven de drie-weekse aaneengesloten periode aansluitend de rustperiode opnemen,

Waterbouw 2003

Verbindendverklaring CAO-bepalingen

---

die bij werken in de voorafgaande periode op grond van het dienstrooster opgebouwd is.

- Bij de aanvraag om toestemming voor het instellen van een vierploegendienst dient de werkgever specifiek aan te geven in welk werk-verlofschema er zal worden gewerkt. In het geval er wordt gezocht om in een schema „twee weken op en twee weken af” te werken, dient de werkgever een verklaring te overleggen dat dit de instemming heeft van tweederde van de bemanning. De Paritaire Commissie Waterbouw zal een dergelijke aanvraag separaat toetsen, naast een toetsing van de aanvraag voor een vierploegendienst.
- Indien een werknemer overeenkomstig artikel 36. een snipperdag wenst op te nemen, zal de looninhouding plaatsvinden op basis van de voor hem geldende werkdag (1/5 deel van vierploegenloon).
- De werkgever draagt zorg voor huisvesting en voeding.
- Indien een werknemer recht heeft op vrijaf volgens artikel 30., lid B. tot en met I. is de CAO van toepassing.
- Beloning
  - basisweekloon;
  - dienstentoeslag;
  - toeslag 43%;
  - € 60 bruto bonus.
- In verband met de gemiddelde basiswerkweek van 36 uur bestaat voor iedere vier weken in volcontinuïdient recht op één vrije dag tegen een beloning van 1/5 deel van het voor de werknemer geldende vierploegenloon.
Deze dag kan in overleg met de werkgever worden opgenomen.

BIJLAGE VI

VOORWAARDEN ONGEVALLLENVERZEKERING

Rubriek I: Algemene Voorwaarden

Artikel 1

Definities

In deze voorwaarden wordt verstaan onder:

1. Maatschappij
Achmea Schadeverzekering N.V.
2. Verzekeringnemer
Verzekeringnemer is degene met wie de verzekering is aangegaan.
3. Verzekerde
  - a. Verzekerde is iedere werknemer in dienst van de verzekeringnemer die deze voor de verzekering heeft aangemeld en die de verzekeraar voor de verzekering heeft aanvaard;
  - b. De maatschappij is bevoegd om ook andere personen dan werknemers voor de verzekering te aanvaarden, mits deze personen tot de verzekeringnemer in een bepaalde verhouding staan.
4. Arbeidsongeschiktheid
Het geheel of gedeeltelijk buiten staat zijn van de verzekerde om voor zijn krachten en bekwaamheid berekende arbeid te verrichten, die hem met het oog op zijn opleiding en vroeger beroep in billijkheid kan worden opgedragen, ter plaatse waar hij arbeid verricht of laatstelijk heeft verricht, of op een naburige soortgelijke plaats, ongeacht of zodanige arbeid ook werkelijk beschikbaar is.
Arbeidsongeschiktheid van minder dan 15% wordt echter niet als arbeidsongeschiktheid in de zin van deze verzekeringsvoorwaarden aangemerkt.
5. Ongeval
Een plotseling, onverwacht van buiten inwerkend geweld op het lichaam van de verzekerde, waaruit rechtstreeks een medisch vast te stellen letsel is ontstaan, dat arbeidsongeschiktheid teweeg brengt, dan wel dat de dood tot gevolg heeft, dan wel dat geneeskundige behandeling nodig maakt.
Onder een ongeval wordt tevens verstaan:
  - a. ook bij afwezigheid van lichamenlijk letsel:
bevriezing, verdrinking, verstikking, zonnesteek, hitteberoerte;
  - b. lichamenlijke uitputting, verhongering, verdorping en zonnebrand als gevolg van onvoorziene omstandigheden;

Waterbouw 2003
Verbindendverklaring CAO-bepalingen

- c. acute vergiftiging door het plotseling en ongewild binnen krijgen van gassen, dampen, vloeibare of vaste stoffen, anders dan vergiftiging door gebruik van geneesmiddelen en anders dan het binnenkrijgen van ziektekiemen of allergenen;
  - d. besmetting door ziektekiemen of een allergische reactie, als deze besmetting of reactie een rechtstreeks gevolg is van een onvrijwillige val in het water of in enige andere stof, dan wel het gevolg is van het zich daarin begeven bij een poging tot redding van mens, dier of goederen;
  - e. het ongewild en plotseling binnenkrijgen van stoffen of voorwerpen in het spijsverteringskanaal, de luchtwegen, de ogen of de gehoororganen, waardoor inwendig letsel ontstaat, met uitzondering van het binnenkrijgen van ziektekiemen of allergenen;
  - f. wondinfectie of bloedvergiftiging door het binnendringen van ziektekiemen in een door een gedekt ongeval ontstaan letsel;
  - g. spit, peesschedeontsteking, zweepslag en blaarvorming, echter alleen indien ook rubriek 3 (artikel 21.1.b) deel uitmaakt van deze voorwaarden;
  - h. verrekking, ontwrichting, vertilling, verstuijing, mits deze letsels plotseling zijn ontstaan en hun aard en plaats geneeskundig zijn vast te stellen;
  - i. infectieziekten, echter uitsluitend als deze een gevolg zijn of verband houden met het beroep- en of de bedrijfsuitoefening van de verzekerde;
  - j. complicaties of verergering van het ongeval letsel als rechtstreeks gevolg van eerste hulpverlening of van de door het ongeval noodzakelijk geworden geneeskundige behandeling.
6. Beperkingen
- Geen recht op uitkering van kapitalen en/of rentes en vergoeding van de kosten van geneeskundige behandeling bestaat bij arbeidsongeschiktheid of overlijden als gevolg van een ongeval, indien dat ongeval het gevolg is van:
- a. opzet van de verzekerde en/of de begunstigde;
  - b. gewapend conflict, opstand, binnenlandse onlusten, oproer of muiterij; hieronder wordt verstaan:
    - gewapend conflict:
elk geval waarin staten of andere georganiseerde partijen elkaar, of althans de een de ander, gebruik makend van militaire machtsmiddelen, bestrijden;
hieronder wordt tevens verstaan het gewapend optreden van een Vredesmacht van de Verenigde Naties;
    - burgeroorlog;

een min of meer georganiseerde, gewelddadige strijd tussen inwoners van eenzelfde staat, waarbij een belangrijk deel van de inwoners betrokken is;

- opstand:
georganiseerd gewelddadig verzet binnen een staat, gericht tegen het openbaar gezag;
- binnenlandse onlusten:
min of meer georganiseerde gewelddadige handelingen, op verschillende plaatsen zich voordoend binnen een staat;
- oproer: een min of meer georganiseerde plaatselijke gewelddadige beweging, gericht tegen het openbaar gezag;
- munterij:
een min of meer georganiseerde gewelddadige beweging van leden van enige gewapende macht, gericht tegen het gezag waaronder zij gesteld zijn.

Deze nadere omschrijvingen vormen een onderdeel van de tekst, die door het Verbond van Verzekeraars op 2 november 1981 bij de griffie van de Arrondissementsrechtbank te 's-Gravenhage is gedeponeed;

- c. atoomkernreacties en/of radioactiviteit, tenzij toegepast voor medische behandeling;
- d. oefening voor of deelname aan wedstrijden of recordritten met motorrijtuigen, motorboten, (brom-)fietsen en te paard;
- e. het beoefenen van een sport waarvoor betaling wordt ontvangen;
- f. het verrichten van diensten, al dan niet in corpsverband, voor brandweer, politie of rampendiensten. Uitzondering op deze regel zijn de bedrijfsbrandweer en de bedrijfszelfbescherming.

7. Begunstigde

De begunstigde is, tenzij anders overeengekomen:

- a. voor een uitkering bij arbeidsongeschiktheid: de verzekerde;
- b. voor een uitkering bij het overlijden van de verzekerde: de echtgenote of degene met wie verzekerde een duurzaam gemeenschappelijke huishouding voerde ten tijde van het overlijden van de verzekerde, of als deze personen er niet zijn, de kinderen van de verzekerde en als er geen kinderen zijn de verzekeringnemer.

Artikel 2

Aanmelding

1. De verzekeringnemer is, voor zover niet anders is overeengekomen, verplicht al zijn werknemers voor de verzekering aan te melden.
2. Indien de maatschappij andere personen dan werknemers tot de verzekering heeft toegelaten, die in een bepaalde verhouding staan tot de verzekeringnemer, dienen voor zover niet anders is overeengeko-

Waterbouw 2003
Verbindendverklaring CAO-bepalingen

---

men, alle personen die in dezelfde verhouding tot de verzekeringnemer staan, voor de verzekering te worden aangemeld.

Artikel 3

Gegevens voor de berekening van premies en verzekerde bedragen

1. De verzekeringnemer is verplicht van alle verzekerde personen alle gegevens, die nodig zijn voor de berekening van de premies en van de verzekerde bedragen, aan de maatschappij te doen toekomen.
2. De maatschappij licht de verzekeringnemer in over de voor de verzekerden verzekerde bedragen en de daarvoor verschuldigde premies. Deze gegevens worden geacht juist te zijn, tenzij de verzekeringnemer daartegen, binnen drie maanden nadat zij hem zijn meegedeeld, bezwaar maakt.

Artikel 4

Aanvang en duur van de verzekering

1. Aanvang van de verzekering:
De verzekering vangt aan op het in de polis vermelde tijdstip en wordt afgesloten voor de periode van een jaar. Voor deze verzekering geldt een dekking van 24 uur per dag gedurende 7 dagen per week.
2. Bijzondere voorwaarden:
De maatschappij kan aan de tot standkoming van de verzekering bijzondere voorwaarden verbinden.
3. Opzeggingstermijn:
De verzekering wordt telkens stilzwijgend verlengd voor een periode van een jaar, tenzij tenminste twee maanden voor de afloop van deze termijn de verzekering door de verzekeringnemer per aangetekend schrijven aan de andere partij is opgezegd. De verzekeringnemer heeft het recht op de opzegging terug te komen tot het tijdstip waarop de verzekering zou eindigen.
4. Bijzondere beëindiging door de maatschappij:
De maatschappij heeft het recht de verzekeringsovereenkomst te beëindigen:
  - a. met inachtneming van een opzegtermijn van 2 maanden indien de

- verzekeringnemer de aanpassing van de verzekering en gewijzigde premies en/of voorwaarden overeenkomstig hetgeen in artikel 5 is vermeld, weigert;
- b. direct bij opheffing van het bedrijf of beëindiging van het beroep waarop de overeenkomst betrekking heeft, alsmede in geval van faillissement van de verzekeringnemer;
  - c. in geval verzekeringnemer zijn in de polis vermelde betalingsverplichtingen niet binnen de termijn waarop schorsing van de dekking volgt nakomt.
5. De verzekering eindigt bovendien in de gevallen bedoeld in artikel 5.3 en voorts alleen ten opzichte van de betrokken verzekerde:
- a. zodra de dienstbetrekking van de verzekerde bij de verzekeringnemer is beëindigd of indien het een verzekerde betreft, die met toepassing van artikel 2.2, tot de verzekering is toegelaten, zodra de bepaalde verhouding tot de verzekeringnemer is beëindigd;
  - b. met ingang van de dag waarop de maatschappij de verzekering bij aangetekend schrijven aan de verzekeringnemer heeft opgezegd wegens door de verzekerde gepleegd bedrog met betrekking tot de verzekering;
  - c. uiterlijk met ingang van de eerste dag van de maand, waarin de verzekerde de leeftijd van 65 jaar heeft bereikt.

Artikel 5

Tarief

1. De verzekeraar stelt het tarief vast, volgens welk de premies worden berekend.
2. Wijzigingen in dit tarief treden in werking op de eerste januari, mits zij vóór de daaraan voorafgaande eerste november ter kennis van de verzekeringnemers zijn gebracht.
3. Indien een verzekeringnemer zich niet met de verhoging van het tarief kan verenigen, is hij bevoegd de verzekering te beëindigen met ingang van de dag van de inwerkingtreding van het verhoogde tarief, mits hij binnen één maand na de in artikel 5.2 bedoelde kennisgeving hiervan bij aangetekend schrijven aan de maatschappij mededeling doet.

Artikel 6

Polis en afwijkende voorwaarden

Aan iedere verzekeringnemer wordt een polis verstrekt, waarin de gesloten verzekering wordt omschreven. In de polis kan van de bepalingen van deze verzekeringsvoorwaarden worden afgeweken.

Artikel 7

Aanspraken na het einde van de verzekering

1. Indien de verzekering eindigt, blijven aanspraken op grond van de verzekering uitsluitend bestaan voor ongevallen, die zich vóór het tijdstip van beëindiging van de verzekering hebben voorgedaan.
2. Degene die op grond van het in artikel 7.1 bepaalde aanspraak op uitkering maakt, wordt met betrekking tot die aanspraak, voor de toepassing van deze verzekeringsvoorwaarden als verzekerde beschouwd.

Artikel 8

Premiebetaling

1. Betalingsverplichtingen:
Verzekeringnemer is verplicht telkens voor de premievervaldag de premie te voldoen.
2. Schorsing dekking:
Bij gebreke van betaling binnen 30 dagen na afloop van de in artikel 8.1 gestelde termijn en/of bij weigering tot betaling, wordt de dekking geschorst.
Verzekeringnemer blijft niettemin gehouden tot betaling van premie, wettelijke rente – indien gevorderd – en kosten.
De verzekeringsdekking is eerst weer van kracht de dag nadat de maatschappij de premie, rente en kosten heeft ontvangen.

Artikel 9

Verplichtingen bij een ongeval

1. Termijnen van aanmelding:
In geval van arbeidsongeschiktheid is de verzekeringnemer verplicht, de maatschappij zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk binnen 3 maanden, kennis te geven van een ongeval, waaruit een recht op een uitkering wegens blijvende arbeidsongeschiktheid zou kunnen ontstaan. Wordt de aanmelding later gedaan, dan kan niettemin een recht op uitkering ontstaan, mits ten genoegte van de maatschappij wordt aangetoond, dat:

- a. de blijvende arbeidsongeschiktheid het uitsluitend gevolg is van een ongeval;
  - b. de gevolgen van het ongeval niet door ziekte, gebrekkigheid of abnormale lichaams- of geestesgesteldheid zijn vergroot;
  - c. de verzekerde in alle opzichten de voorschriften van de behandelende arts heeft opgevolgd.
2. In geval van overlijden is de verzekeringnemer verplicht de maatschappij hiervan tenminste 48 uur vóór de begrafenis of de crematie in kennis te stellen.
3. Verplichtingen van de verzekerde:
De verzekerde is verplicht om:
- a. zo spoedig mogelijk, maar in ieder geval uiterlijk binnen een termijn van driemaal 24 uur na het ongeval geneeskundige hulp in te roepen en alles te doen wat voor de genezing bevorderlijk kan zijn;
  - b. alle door de maatschappij nodig geoordeelde gegevens te verstrekken of te doen verstrekken aan de maatschappij of aan de door haar aangewezen deskundigen en geen feiten of omstandigheden te verzwijgen, die voor de vaststelling van de mate van blijvende arbeidsongeschiktheid van belang kunnen zijn;
  - c. zich desgevraagd op kosten van de maatschappij te laten onderzoeken door een door de maatschappij aan te wijzen arts of zich voor onderzoek te laten opnemen in een door de maatschappij aan te wijzen ziekenhuis of andere medische inrichting;
  - d. desgevraagd zijn behandelende geneeskundige en de uitvoeringsorganen van de sociale verzekeringswetten te machtigen aan een door de maatschappij aangewezen deskundige over het ongeval of de ongevalsgevolgen alle inlichtingen te verstrekken; waar dit medische gegevens betreft zal de maatschappij een geneeskundige aanwijzen;
  - e. inzage te verstrekken van alle bescheiden en alle inlichtingen te geven, die voor de beoordeling van het recht op en de omvang van de uitkering voor de maatschappij van belang kunnen zijn;
  - f. de maatschappij direct van zijn geheel of gedeeltelijk herstel in kennis te stellen, als dat van invloed is op een uitkering krachtens een gesloten verzekering.
4. De verzekerde, die zich buiten Nederland bevindt en voor wie aanspraak overeenkomstig de bepalingen van deze verzekeringsvoorwaarden bestaat, is verplicht de maatschappij zo dikwijls als deze dit verlangt, onder overlegging van één of meer rapporten en/of verklaringen van daartoe bevoegde artsen, voor eigen rekening aan te tonen dat en in hoeverre hij arbeidsongeschikt is.
De maatschappij is bevoegd een verzekerde in Nederland te laten onderzoeken, in dat geval komen de reiskosten voor rekening van de maatschappij.

Waterbouw 2003
Verbindendverklaring CAO-bepalingen

---

5. Verplichtingen van de begunstigde(n):
In geval van overlijden van de verzekerde ten gevolge van een ongeval is/zijn de begunstigde(n) verplicht desgevraagd zijn/hun medewerking te verlenen aan alle maatregelen ter vaststelling van de doodsoorzaak.
6. Verplichtingen van de verzekeringnemer:
De verzekeringnemer is verplicht de arbeidsongeschiktheid van de verzekerde bij de maatschappij te melden, zodra aanspraak op een verzekerde uitkering bestaat.
7. Sanctie-bepaling:
De verzekering geeft geen dekking, indien één van deze verplichtingen niet is nagekomen en daardoor de belangen van de maatschappij zijn geschaad.
8. Vervaltermijn:
  - a. Elk uit deze verzekering voortvloeiend recht op uitkering vervalt, als binnen vijf jaar na de definitieve schriftelijke beslissing van de maatschappij tegen haar geen (rechts-)vordering is ingesteld.
  - b. In elk geval vervalt het recht op uitkering bij blijvende arbeidsongeschiktheid, als de aanmelding niet plaatsvindt binnen vijf jaar na de gebeurtenis, waaruit de verzekeringnemer, de verzekerde of de begunstigde redelijkerwijs had moeten concluderen dat hij een beroep op deze verzekering zou kunnen doen.

Artikel 10

Verzekeringsgebied

De dekking is in de gehele wereld van kracht.

Artikel 11

Vaststelling van de arbeidsongeschiktheid

1. De aanwezigheid en de mate van arbeidsongeschiktheid bij een verzekerde wordt door de maatschappij vastgesteld in overleg met een door haar aan te wijzen arts en indien nodig na een arbeidskundig onderzoek naar inkomsten en arbeid van de verzekerde en vergelijkbare personen.
2. Bij de beoordeling van de mate van arbeidsongeschiktheid wordt de

door deze arbeidsongeschiktheid veroorzaakte verminderde gelegenheid tot het verkrijgen van arbeid als bedoeld in artikel 1.4 buiten beschouwing gelaten.

3. Met inachtneming van het bepaalde in artikel 11.2 wordt voor de bepaling van de mate van arbeidsongeschiktheid een vergelijking gemaakt tussen wat de verzekerde met zijn arbeid normaliter kon verdienen en wat hij als gevolg van zijn arbeidsongeschiktheid nog zou kunnen verdienen.

Artikel 12

Grootte van de uitkering bij arbeidsongeschiktheid

1. Met inachtneming van de bepalingen van deze verzekeringsvoorwaarden heeft de verzekerde bij tijdelijke of blijvende arbeidsongeschiktheid als gevolg van een ongeval aanspraak op een uitkering, welke als onderstaand zal worden vastgesteld.
Bij verlies of functieverlies van:
beide benen of voeten 100%
beide armen of handen 100%
beide nieren 100%
een arm of hand en een been of voet tezamen 100%
het gezichtsvermogen van beide ogen 100%
algehele verlamming 100%
de verstandelijke vermogens 100%
een arm in het schoudergewricht 85%
een arm in het ellebooggewricht of
tussen elleboog en schoudergewricht 75%
een hand in het polsgewricht of
een arm tussen pols en ellebooggewricht 70%
een been in het heupgewricht 75%
een been in het kniegewricht of
tussen knie- en heupgewricht 60%
een voet in het enkelgewricht of
een been tussen enkel- en kniegewricht 55%
het gezichtsvermogen van een oog 50%
een lens 15%
het gehoor van beide oren 75%
het gehoor van een oor 25%
een duim 25%
een wijsvinger 15%
een middelvinger 5%
een pink 10%
een ringvinger 8%
een grote teen 7%
iedere andere teen 3%
een nier 10%

Waterbouw 2003 Verbindendverklaring CAO-bepalingen

---

de milt 5%
de tong 50%
het strottehoofd 50%
de baarmoeder 10%
de baarmoeder en de eierstokken 30%
de teelbal 5%
beide teelballen 30%
het mannelijk lid 40%
het reukvermogen 10%
de smaak 10%

met dien verstande dat:

1e bij gedeeltelijk (functie)verlies een evenredig deel van de bovenstaande percentages wordt uitgekeerd.

2e bij verlies van twee of meer der genoemde lichaamsdelen of functies de daarvoor vastgestelde percentages worden opgeteld, doch in totaal ten hoogste 100% wordt uitgekeerd.

3e in totaal voor blijvende invaliditeit nimmer meer zal worden uitgekeerd dan het verzekerde bedrag;

4e indien reeds voor het ongeval lichaamsdelen of functies geheel of ten dele verloren of onbruikbaar waren, voor zover dit het reeds bestaande verlies of onbruikbaarheid betreft, geen uitkering wordt verleend en met inachtneming van lid 2 en 3 vast te stellen uitkeringspercentage evenredig wordt verlaagd.

In alle andere hierboven genoemde gevallen van blijvende invaliditeit zal het uitkeringspercentage worden vastgesteld evenredig aan de mate van invaliditeit ongeacht het beroep van de verzekerde.

De uitkering zal worden vastgesteld zodra de mate van blijvende invaliditeit medisch kan worden vastgesteld.

Indien na twee jaar na het ongeval de mate van invaliditeit nog niet vast staat, kan de verzekeraar de vaststelling der uitkering ten hoogste een jaar uitstellen. Komt in zodanig geval de verzekerde voordat de uitkering is vastgesteld te overlijden – anders dan door het ongeval – dan wordt de uitkering gesteld op het bedrag dat verschuldigd zou zijn op grond van de mate van invaliditeit vastgesteld bij het laatste vanwege de verzekeraar ingestelde geneeskundige onderzoek. Indien het overlijden een gevolg is van het ongeval en de verzekerde uitkering bij overlijden hoger is dan de overeenkomstig het voorgaande vastgestelde uitkering, dan zal het verzekerde bedrag bij overlijden worden uitgekeerd.

Is de verzekerde uitkering bij overlijden lager dan de vastgestelde uitkering bij invaliditeit, dan zal geen uitkering bij overlijden doch bij invaliditeit plaatsvinden. Ingeval de vaststelling der uitkering wordt uitgesteld, vergoedt de verzekeraar over het uit te keren bedrag

een rente van 6% 's jaars, te rekenen vanaf de dag waarop een jaar na het ongeval is verstreken en tot de dag waarop de vaststelling geschiedt.

2. Indien een voor het ongeval al bestaande arbeidsongeschiktheid, waarvoor de verzekeraar een rente op grond van deze verzekering heeft toegekend, door een ongeval wordt vergroot, dan wordt de vaststelling van de aanspraak op grond van dezelfde verzekering uitgegaan van de mate waarin de bestaande arbeidsongeschiktheid is toegenomen.
Een verhoging van het verzekerde bedrag na het vorige ongeval wordt in dit verband gezien als een nieuwe verzekering.

Artikel 13

Uitbetaling van een kapitaal

1. De uitbetaling van een kapitaal geschiedt binnen een maand nadat de maatschappij de aanspraak op uitkering van het kapitaal heeft vastgesteld.
2. De uitkering van een kapitaal of rente wordt verminderd met het bedrag dat de maatschappij en/of de verzekeringnemer als gevolg van wettelijke voorschriften moet inhouden.
3. Indien een uitkering van een kapitaal of termijnen van renten niet zijn ingevorderd binnen vijf jaar na de dag van betaalbaarstelling dan vervalt het recht op deze uitkeringen en op uitbetaling ervan.
4. Het recht op uitkering vervalt eveneens als binnen twee jaar nadat de verzekering ten opzicht van de verzekerde is geëindigd en nadat dit recht is ingegaan geen aanvraag om toekenning van de uitkering is gedaan.
5. De uitbetaling van renten geschiedt maandelijks bij achterafbetaling. Uitkeringen van minder dan € 218,= per jaar worden ter keuze van de verzekeraar uitbetaald in langere termijnen, maar tenminste eenmaal per jaar.

Artikel 14

Revalidatie en herscholing

Als er op grond van een andere verzekering geen aanspraak bestaat op vergoeding van kosten van geneeskundige behandeling en voorzieningen ter voorkoming en ter vermindering van arbeidsongeschiktheid door middel van revalidatie en/of herscholing, waaronder begrepen de kosten

Waterbouw 2003
Verbindendverklaring CAO-bepalingen

---

van aanschaf van prothesen en andere hulpmiddelen, dan kan de maatschappij een door haar vast te stellen bijdrage in deze kosten leveren.

Artikel 15

Geschillen

1. Alle geschillen tussen een verzekerde, een begunstigde of een verzekeringnemer en de maatschappij ontstaan in verband met of als gevolg van de verzekering, waaronder ook te verstaan geschillen over de aanwezigheid en/of mate van arbeidsongeschiktheid bij een verzekerde worden met uitsluiting van de gewone rechter in hoogste ressort beslist door de hieronder bedoelde commissie van arbitrage. Indien de verzekeringnemer of een andere belanghebbende het geschil aan de bevoegde rechter wenst voor te leggen, dient hij dit kenbaar te maken binnen 30 dagen na het aanhangig maken van het geschil.
2. De commissie van arbitrage bestaat uit een voorzitter en twee leden, benevens uit een plaatsvervangend voorzitter en twee of meer plaatsvervangende leden, die worden benoemd door de ledenraad van de Coöperatieve Vereniging Centraal Beheer U.A. De namen van de arbiters worden gedeponereerd bij de griffie van de Arrondissementsrechtbank te Zutphen.
De voorzitter is bevoegd een niet belanghebbende persoon tot secretaris van de commissie te benoemen.
3. Behoudens de kosten van rechtsbijstand van de verzekeringnemer of de verzekerde zullen de kosten van arbitrage worden gedragen door de maatschappij.
4. De meest belanghebbende partij wendt zich binnen een maand nadat zij van het definitieve standpunt van de tegenpartij kennis heeft kunnen nemen, schriftelijk tot de commissie van arbitrage met het verzoek het door de partij omschreven geschil te beslissen.
Indien het verzoek is gedaan na de hiervoor bedoelde maand, dan is de verzoekende partij in haar verzoek niet ontvankelijk.
5. De wijze van procederen wordt door de commissie van arbitrage vast gesteld en aan partijen schriftelijk meegedeeld.

Artikel 16

Onvoorziene gevallen

In alle gevallen waarin deze verzekeringsvoorwaarden niet voorzien beslist de maatschappij na overleg met de verzekeringnemer.

Artikel 17

Inwerkingtreding

Deze voorwaarden van verzekering zijn van kracht vanaf 1 januari 1992 en vervangen de voorwaarden die voor die datum van toepassing waren.

Artikel 18

Rubriek 2: Kapitaalsuitkeringen bij overlijden en arbeidsongeschiktheid Omvang van de verzekering

1. De verzekering kan al naar gelang met de verzekeringnemer is overeengekomen omvatten:
  - a. een kapitaal bij overlijden van de verzekerde als enig en rechtstreeks gevolg van een ongeval, mits het overlijden plaatsvindt binnen drie jaar na dat ongeval;
  - b. een kapitaal bij blijvende arbeidsongeschiktheid als enig en rechtstreeks gevolg van een ongeval.
2. De verzekeringen als bedoeld in artikel 18.1 kunnen ook worden gesloten voor het risico van ongeval, de verzekerde overkomen in verband met de uitoefening van een bepaalde dienstbetrekking of functie, in verband met bepaalde werkzaamheden of tijdens een bepaalde gebeurtenis.
3. De maatschappij stelt voor de toepassing van de bepalingen van artikel 18.1 de bedragen vast, die maximaal verzekerd kunnen worden. Zij stelt tevens de bedragen vast, die bij samenloop van verzekerde uitkeringen in totaal verzekerd kunnen worden.

Artikel 19

Uitkering van kapitaal bij overlijden

Een uitkering van kapitaal wegens blijvende arbeidsongeschiktheid voor hetzelfde ongeval wordt in mindering gebracht op de voor overlijden verschuldigde uitkering. Terugvordering van een reeds verrichte uitkering bij blijvende arbeidsongeschiktheid zal niet plaatsvinden.

Artikel 20

Uitkering van kapitaal bij arbeidsongeschiktheid

1. Als aanspraak op een kapitaal bij blijvende arbeidsongeschiktheid wordt gemaakt, zal de verzekeraar voor de vaststelling van het recht op uitkering een beslissing nemen nadat met betrekking tot de aanwezigheid en/of de mate van arbeidsongeschiktheid een praktisch blijvende toestand is ingetreden, echter uiterlijk twee jaar na de datum van het ongeval.
2. Als de verzekeraar van oordeel is, dat nog geen zekerheid bestaat over de aanwezigheid en/of mate van blijvende arbeidsongeschiktheid, dan kan hij zijn beslissing tot een later tijdstip uitstellen, echter uiterlijk tot de dag waarop drie jaar na het ongeval zijn verstreken. Hij zal dan, als nadien blijvende arbeidsongeschiktheid wordt vastgesteld, over het dan uit te keren bedrag een rente van 5% per jaar vergoeden, te rekenen van het begin van het tweede jaar na het ongeval tot het begin van de maand volgende op die, waarin de blijvende arbeidsongeschiktheid is vastgesteld.
3. Mocht een verzekerde vóór de vaststelling van de blijvende arbeidsongeschiktheid zijn overleden anders dan door het ongeval, dan blijft het recht op uitkering bestaan. De hoogte van de uitkering wordt dan bepaald door de op grond van de beschikbare gegevens verwachte definitieve graad van arbeidsongeschiktheid als de verzekerde niet zou zijn overleden.
4. Als de verzekeraar blijvende arbeidsongeschiktheid heeft vastgesteld en daarvoor een gedeelte van het verzekerde kapitaal heeft uitgekeerd, dan heeft de verzekerde bij later optredende wijziging van de mate van arbeidsongeschiktheid geen aanspraak meer op uitkering van het kapitaal.

BIJLAGE IX

PARITAIRE COMMISSIE WATERBOUW

Reglement Vrijstellingsregeling nationaliteitseis kapitein zeegaande waterbouw

Artikel 1

Definities

Voor de toepassing van dit Reglement worden de navolgende definities gebruikt:

- A. Onderneming
De natuurlijke of rechtspersoon, die als scheepsbeheerder vanuit een vestiging in Nederland, de dagelijkse leiding heeft over het beheer van het schip.
- B. Zeegaand waterbouwmaterieel
Schepen werkzaam in de sector waterbouw, waarvoor een certificaat van deugdelijkheid als bedoeld in de Schepenwet is vereist of is afgegeven en die op grond van Nederlandse rechtsregels gerechtigd is de vlag van het Koninkrijk te voeren.
- C. Kapitein
De gezagvoerder van een Nederlands schip.
- D. EU-kapitein
Een kapitein met de Nationaliteit van een EU-lidstaat.
- E. Kapiteins uit derde landen
Kapiteins met de Nationaliteit van een land waarmee Nederland een zogenaamde Memorandum of Understanding (MoU) heeft afgesloten.
- F. Vaarbevoegdheidsbewijs
Een door het hoofd van de Inspectie Verkeer en Waterstaat/Divisie Scheepvaart afgegeven document waaruit de vaarbevoegdheid blijkt.
- G. Nationaliteitseis kapiteins
De in de Zeevaartbemanningwet, wijziging 22 mei 2003, vastgelegde Regeling, houdende nadere voorschriften en regels voor de vrijstelling van de nationaliteitseis evenals de afgifte van een vaarbevoegdheidsbewijs van erkenning als kapitein aan buitenlandse zeevarenden, teneinde dienst te doen als kapitein op een Nederlands zeeschip dat onderdeel uitmaakt van de sector zeegaande waterbouw.

Waterbouw 2003
Verbindendverklaring CAO-bepalingen

H. Hoofregel

De hoofregel houdt in dat aan personen met de volgende nationaliteiten zijn vrijgesteld van de nationaliteitseis voor tewerkstelling als kapitein op zeegaand waterbouwmaterieel onder Nederlandse vlag:

- de Nederlandse nationaliteit;
- de nationaliteit van een van de overige lidstaten van de Europese Unie;
- de nationaliteit van een van de staten die partij is in de Europese Economische Ruimte (EER).

I. Vrijstellingsregeling

De vrijstellingsregeling houdt in dat door de Paritaire Commissie Waterbouw, op een daartoe strekkend verzoek van een onderneming, toestemming kan worden verleend voor de tewerkstelling als kapitein op zeegaand waterbouwmaterieel onder Nederlandse vlag aan personen met de nationaliteit van de onderstaande landen:

1. Kapiteins uit aspirant EU-landen waarmee NL een overeenkomst betreffende de erkenning van vaarbevoegdheden mee heeft afgesloten (MoU: Memorandum of Understanding). Dit zijn de landen Bulgarije, Estland, Kroatië, Letland, Litouwen, Polen en Roemenië.

2. Kapiteins uit „derdelanden”

Hiermee worden kapiteins bedoeld met de nationaliteit van zogenaamde „derdelanden”: waarmee NL ook een overeenkomst betreffende de erkenning van vaarbevoegdheden heeft afgesloten, te weten: Australië, Canada, Volks rep. China, Filippijnen, Hong Kong, India, Indonesië, Nieuw Zeeland, Oekraïne, Pakistan, Russische Federatie, Singapore, Vietnam en Zuid Afrika.

Artikel 2

Werkingsfeer

- A. Onder de werkingssfeer van deze Regeling vallen kapiteins aan boord van zeegaand waterbouwmaterieel onder Nederlandse vlag
- B. De regeling is niet van toepassing op zeegaand waterbouwmaterieel dat geen eigen voortstuwingsinstallatie heeft.

Artikel 3

Doelstellingen

De Sociale Partners in de Waterbouw geven met deze Regeling gezamenlijk uitvoering aan de Zeevaartbemanningwet artikel 30, betreffende het reguleren van de arbeidsmarkt van Nederlandse kapiteins respectievelijk van kapiteins van overige EU en EER staten, varend onder Nederlandse vlag.

Artikel 4

De aanstelling van kapiteins

Een onderneming vallend onder de werkingssfeer van de CAO Waterbouw mag aan boord van zeegaand waterbouwmaterieel varend onder Nederlandse vlag uitsluitend kapiteins aanstellen met een de nationaliteit als genoemd in artikel 1 lid H van dit reglement, tenzij er door de Paritaire Commissie Waterbouw toestemming is verleend als bedoeld in artikel 1 lid I.

Artikel 5

Vrijstellingsprocedure

- A. De onderneming die wenst over te gaan tot de aanstelling van een kapitein aan boord van zeegaand waterbouwmaterieel behorend tot deze onderneming en varend onder Nederlandse vlag, met een nationaliteit als genoemd onder artikel 1 lid I dient hiertoe schriftelijk een aanvraag in bij het secretariaat van de Paritaire Commissie Waterbouw conform een hiervoor opgesteld standaard aanvraagformulier.
- B. De Paritaire Commissie Waterbouw beoordeelt op grond van de aanvraag tot vrijstelling of de betrokken onderneming optimaal gebruik heeft gemaakt van het aanbod van kapiteins van Nederlandse nationaliteit op de arbeidsmarkt.
- C. Besluiten tot het verlenen van toestemming worden genomen bij eenstemmigheid van de Paritaire Commissie. Bij het ontbreken van eenstemmigheid wordt geen schriftelijke toestemming verleend.
- D. De Paritaire Commissie zal een besluit tot afgifte dan wel tot weigering van de toestemming binnen 14 dagen na het indienen van de aanvraag schriftelijk meedelen aan de onderneming die de aanvraag heeft gedaan. Een besluit tot weigering van een afgifte van de schriftelijke toestemming wordt, eveneens schriftelijk, gemotiveerd.
- E. De schriftelijke toestemming zal worden afgegeven voor de tewerk-

Waterbouw 2003
Verbindendverklaring CAO-bepalingen

---

stelling van de betreffende kapitein op al het zeegaand waterbouw-materieel van de betreffende onderneming, varend onder Nederlandse vlag.

- F. De schriftelijke toestemming heeft een geldigheidsduur van 3 kalenderjaren. Met inachtneming van het bepaalde in de leden A en B van dit artikel, kan de schriftelijke toestemming telkens met drie kalenderjaren worden verlengd.

Artikel 6

Toetsingscriteria

- A. De Paritaire Commissie toetst of de aanvraag betrekking heeft op een kapitein die voldoet aan de opleidingseisen die de Zeevaartbemanningswet stelt aan kapiteins op zeegaand waterbouwmaterieel.
- B. De Paritaire Commissie weigert de afgifte van een vergunning als:
1. De onderneming de in artikel 5 genoemde procedure niet heeft gevolgd.
  2. De aanstelling van een buitenlandse kapitein zoals bedoeld in artikel 1, lid I op zeegaand waterbouwmaterieel onder Nederlandse vlag leidt bij de onderneming, die de aanvraag indient, tot gedwongen ontslag van een of meerdere kapiteins als bedoeld in artikel 1 lid H.
  3. De onderneming niet meewerkt aan het in opdracht van de Minister van Verkeer en Waterstaat jaarlijks uit te voeren onderzoek naar de werkgelegenheid in de Nederlandse Zeescheepvaart.
- C. De Paritaire Commissie schort de procedure tot afgifte van een vergunning op, indien de aanstelling van een buitenlandse kapitein zoals bedoeld in artikel 1 lid I op zeegaand waterbouwmaterieel onder Nederlandse vlag bij de onderneming leidt tot klachten van eerste stuurlieden met een nationaliteit als genoemd in artikel 1 lid H die naar hun oordeel op onjuiste gronden niet zijn aangesteld in de functie van kapitein op waterbouwmaterieel van de betreffende onderneming.

De opschorting van de procedure zal worden opgeheven nadat de Paritaire Commissie heeft vastgesteld dat genoemde klachten ongegrond zijn gebleken.

Artikel 8

Informatieverstrekking aan de Minister van Verkeer en Waterstaat

De Paritaire Commissie Waterbouw zal jaarlijks aan de ondernemingen met zeegaand waterbouwmaterieel, vallend onder de werkingssfeer van de CAO Waterbouw, schriftelijk verzoeken om de informatie als bedoeld in de Zeevaartbemanningwet artikel 30 lid 7c en lid 8 aan te leveren.

De Paritaire Commissie Waterbouw zal jaarlijks vóór 1 april de Minister van Verkeer en Waterstaat de in lid A genoemde informatie schriftelijk aanleveren.

Waterbouw 2003
Verbindendverklaring CAO-bepalingen

Dictum II

De in dictum I opgenomen bepalingen zijn algemeen verbindend verklaard tot en met 31 december 2003.

Dictum III

Voorzover de in dictum I opgenomen bepalingen strijdig zijn met bij of krachtens de wet gestelde of te stellen regelen, prevaleren deze regelen.

Dictum IV

Het is de werkgever toegestaan om in het kader van een verzoek om ontheffing als bedoeld in artikel 8, derde lid, van het Buitengewoon Besluit Arbeidsverhoudingen 1945, af te wijken van de in dictum I opgenomen bepalingen houdende een mutatie van het loon voorzover de onverkorte toepassing van die bepalingen de verlening van een ontheffing in de weg zou staan om reden dat de personeelskosten van de betrokken onderneming onvoldoende zijn gematigd.

Dictum V

Dit besluit treedt in werking met ingang van de tweede dag na de dagtekening van de Staatscourant waarin het wordt geplaatst en vervalt met ingang van 1 januari 2004 en heeft geen terugwerkende kracht.

Dictum VI

Dit besluit zal in een bijvoegsel bij de Staatscourant worden geplaatst. Van deze plaatsing zal mededeling worden gedaan in de Staatscourant.

's-Gravenhage, 7 november 2003

*De Minister van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid,*

Namens de Minister:

*De wnd. Directeur Uitvoerings-
taken, Juridische Zaken en
Beleidsinformatie van de Arbeids-
inspectie,*

mr. M. H. M. van der Goes.